

6/305 GODINA XXX. LIPANJ 2011. CIJENA 8 KN

Ladonja

Vjerski informativno-kulturni list

godina
30

PAPA U HRVATSKOJ

Zajedno u Kristu

Crkva Sv. Petra i Pavla u Vranji

Župna crkva Sv. Petra i Pavla u Vranji, ispod obronaka Učke, izgrađena je u 15. st. sjeverno od utvrde, produljena 1697. a bočne kapele dograđene su 1832. godine. U crkvi su kasnogotičke freske domaćeg majstora, nastale 1470. godine, i na njima glagoljički grafiti.

Crkvu je djelomično razorila njemačka vojska 1944., obnovljena je 1959. i 1997. Starija crkva je bila jednobrodna građevina; sadašnja crkva ima glavni oltar od kamena sa svetohraništem iz 1848.

Zvonik je nadograđen crkvi 1900. godine.

Križni put u crkvi blagoslovio je biskup Ivan Milovan 1998.

Vranja se u pisanim dokumentima prvi put spominje 1102. kao castrum Vrane, potom Vragne, a javlja se i u nazivima Aurania, Goldspurg, Goldsburg, Goltspurg, pa Freim i Frayn. Utvrda je nekoliko puta obnavljana radi obrane od Turaka, a odigrala je važnu ulogu u Uskočkom ratu.

Nepoznata je godina osnutka župe, koja pripada Buzetskom dekanatu u općini Lupoglav. Naselja su, uz Vranju, Baričevići, Rušanija, Jadrusi, Sergovija, Tomaškovića, Stara Cesta, Kikovija, Mavrovija, Brci, Slavići, Pikulići.

Lipanj

S 1 Justin, Gaudencije
Č 2 **Uzašašće**,
 Marcelin i Petar
P 3 Karlo Lwanga i drugi,
 Izak
S 4 Kvirin Sisački, Klotilda

N 5 7. VAZMENA,
 Bonifacije, Igor
P 6 Norbert, Darko, Neda
U 7 Venancije, Robert
S 8 Medardo, Žarko,
 Melanija
Č 9 Efrem, Ranko, Dijana
P 10 Margareta, Biserka
S 11 Feliks i Fortunat

N 12 **DUHOVI**,
 Onofrije, Jolanda
P 13 Marija M. Crkve,
 Antun P.

U 14 Valerije, Elizej
S 15 Vid, Modest i Kresc.
Č 16 Gvido, Franjo Regis
P 17 Kviricije i Julita
S 18 Marko i Marcelijan

N 19 **PRESV. TROJSTVO**,
 Bogdan

P 20 Naum Ohridski
U 21 Alojzije Gonzaga
S 22 Paulin, Toma Morus,
 Albon
Č 23 **TIJELOVO**, Zdenka
P 24 Rođ. Ivana Krstitelja
S 25 Eleonora, Henrik

N 26 13. KROZ GOD., Ivan i
 Pavao, Virgil

P 27 Ćiril Aleksand.,
 Ferdinand
U 28 Irenej, Atilije
S 29 Petar i Pavao ap.
Č 30 Rimski Prvomučenici

Spomendani

2. lipnja

Uzašašće – Spasovo. Ascensio Domini, Isus je četrdeseti dan poslije svog uskrsnuća uzašao na nebo da sjedne s desna Ocu kao Kralj kraljeva, Gospodar gospodara.

12. lipnja

Duhovi; Sv. Feliks i Fortunat - *Šišan*. Pentecostes, spomen silaska Duha Svetoga nad apostole pedeseti dan nakon Isusova uskrsnuća. Poslije Božića i Uskrsa, Duhovi su treća velika kršćanska svetkovina. U tradiciji zapadne Crkve, to je blagdan silaska Duha Svetoga i osnivanja Crkve.

13. lipnja

Sv. Antun Padovanski - *Pula, Sv. Antun*.

15. lipnja

Sv. Vid i dr. - *Gračšće, Grožnjan*.

17. lipnja

Sv. Kvirik i Julita – *Višnjani*.

24. lipnja

Sv. Ivan Krstitelj - *Dajla, Kaldir, Krbune, Labinci, Šušnjevića, Sv. Ivan od Šterne*.

26. lipnja

Sv. Ivan i Pavao - *Pazinsko polje, Šumber, Žbandaj*.

Crkva Sv. Ivana i Pavla, Pazinsko polje

29. lipnja

Sv. Petar i Pavao - *Gologorica, Kostanjica, Kringa, Kršete, Marčana, Pula - Sv. Pavao, Sv. Petar u Šumi, Vranja*.

Po Srcu Marijinu do Srca Isusova

Izričiti termin srce koji bi označavao Srce Isusovo pojavljuje se u Novom zavjetu u Mt 11,28-30 u tzv. Vapaju Spasitelja: *Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti. Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim. Uistinu, jaram je moj sladak i breme moje lako.*

Piše Zdenka JELACIĆ

Završilo je uskrsno vrijeme sa svetkovinom Duhova, međutim uskrsno milosno djelovanje, sveta radost i veselje, obuhvaća i cijelo naredno vrijeme. Nakon Duhova slavimo još dvije značajne svetkovine koje nas još jedanput, na jedan jezgrovit način, žele teološki i liturgijski vratiti u sveto vazmeno trodnevlje. Proslava svetkovine Tijelova odnosi se na otajstvo Euharistije koje je Isus ustanovio na Veliki četvrtak, a svetkovina Presvetog Srca Isusova vodi nas na Golgotu do Križa - Velikog petka.

Pobožnost štovanja Srca Isusova kao simbola božanske ljubavi i žrtve javno počinje u srednjem vijeku. Štovanje Presvetoga Srca uvelike raširilo se kao posljedica Isusova ukazanja svetoj Margeriti Alacoque, počevši od 27. prosinca 1673. Svakako uz pobožnost štovanja Srca Isusova nastaje i pobožnost štovanja Srca Marijina kao simbola srca koje trpi i pati za čovjeka.

Biblijski pojam „srca“ u Bibliji

Hebrejski pojam *leb* koji u hrvatskom prijevodu glasi *srce*, najvažniji je antropološki pojam u Bibliji i gotovo je isključivo povezan s opisom čovječjeg srca kao središta njegova života. Preko izravnih citata u Starom zavjetu doznajemo kako Bog ima srce kojim se on priklanja ljudima da im iskaže ljubav (Pnz 7,7;10,15; Ezr

6,22), njemu je drag onaj tko živi po njegovu srcu (1Sam 2,35;13,13), on daje svom narodu pastire po svom srcu (Jer 3,15), on otklanja svoje srca od pokvarenosti (Jer 6,8; 15,1).

U Novom zavjetu riječ srce u najvećem broju slučajeva označuje životni nukleus jedne osobe. Izričiti termin «srce» koji bi označavao Srce Isusovo pojavljuje se u Novom zavjetu u Mt 11,28-30 u tzv. «Vapaju Spasitelja»: «Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti. Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim. Uistinu, jaram je moj sladak i breme moje lako».

Za puno razumijevanje svetopisamskog pojma srca, valja se podsjetiti da je srce unutarnja jezgra osobe, ono čime osoba prosuđuje, odlučuje. Isus je cijelim svojim bićem objavitelj Boga kao Oca i ovo svoje jedinstveno iskustvo Božjeg očinstva prenosi na vjernike. Možemo lako zaključiti, da je štovanje Presvetog Srca Isusova, po svojoj biti, štovanje ljubavi, kojom nas Bog ljubi po Isusu, te istovremeno izraz naše ljubavi, kojom ljubimo Boga i druge ljude.

U Svetom pismo srce je mjesto gdje čovjek susreće Boga. Srce obuhvaća cjelokupnog čovjeka, čak i sve one sposobnosti koje mi danas pripisujemo mozgu, kako kaže psalmist: „Naum Gospodnji dovijeka ostaje i misli srca njegova od

koljena do koljena.“ (Ps 33,11).

Osobna posveta

Prema sv. Edith Stein savršena posveta božanskom Srcu postiže se tek onda kad mi u tom Srcu nađemo svoju domovinu, svoje svakodnevno prebivalište i središte svoga života. Bit posvete je svjesno i potpuno odricanje od grijeha i vraćanje krsnoj milosti koja nas je otrgnula od istočnog grijeha i čovjeku dala božansko dostojanstvo. Marija je naša posrednica i zagovornica kod Krista i najkraći put do Isusova srca je upravo srce Marijino.

Posvetna molitva Srcu Isusovu i Marijinu

Presveto Srce Isusovo,
po Bezgrješnom Srcu Marijinu
darujem ti svoje misli, riječi
i djela ovoga dana.
Neka moj život,
po zagovoru Majke Marije,
bude suglasan s Tvojim Evanđeljem
i prožet vjerom, ufanjem i ljubavlju.
Tako ćeš sa Svojim križem
i uskrsnućem za mene biti
Put, Istina i Život.
Amen

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač

Biskupski ordinarijat Porečke i pulske biskupije

Glavni urednik

Željko Mrak

Uredništvo

Blaž Bošnjaković
Gordana Krizman
Ilija Jakovljević
Tomislav Milohanić
Željko Mrak
Luka Pranjić

Adresa uredništva

Jurja Dobrile 1, 52400 Poreč
tel: 052/429-034
fax: 052/429-039
ladonja@biskupija-porecko-pulska.hr

List izlazi 12 puta godišnje

Rukopise i fotografije ne vraćamo

Grafičko oblikovanje

Marijan Markežić

Grafička priprema

Gabrijel Erman
Tomislav Erman

Tisak

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

Nakladnik

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

Žiro račun

2380006-1147003243

Devizni račun

ESB: CHR22 70010000-09166144
IBAN: HR7324020061100107336

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018

Naslovnica: *Papa na Stepinčevu grobu (Foto: FaH/POOL/ Dražen Bajtlar/PIXSELL)*

Sadržaj

Crkvena godina

Blagdan Srca Isusova **3**

Teološka misao

Što je Missio inter gentes? **5**

Papa u Hrvatskoj

Papa Benedikt XVI.
Hrvatskoj donio svjetlo **6-9, 16-18**

Kronika

Prikupljena pomoć za obitelji u Novigradu **10**

Svećeničko ređenje u Puli **11**

15. dječji festival duhovne glazbe u Vodnjanu **12**

Završena Katolička malonogometna liga **13**

Književnici na izvoru Badavce **14**

Župna zajednica

Župa sv. Margarete u Štinjanu **19-21**

Pismo iz Rima

Drugi kao izvor bogatstva **22**

Crkva i društvo

Mjesec radosti i strahova **23**

Mladi

Divna putovanja pazinskih klasičara **24/25**

Blaženik sutra

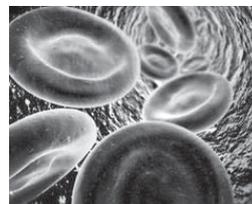
Mladi svećenik prozreo opasnosti Crvenog Zmaja **26/27**

Feljton

Narodni preporod i istarsko svećenstvo **28/29**

Savjeti

Sideropenična anemija **30**

Beside

Ćakule pod ladonjon **31**

Missio inter gentes - što je sad to?

Boli nas činjenica da su neke crkve prazne, i možda bismo najradije ponekad ljude za uši povukli da uđu u crkvu, ne razmišljajući o tome kako bi bilo potrebnije da Crkva uđe među ljude, inter gentes.

Piše don Luka PRANJIĆ

Nedavno sam imao priliku ugostiti u svojoj župi 30 svećenika, biskupijskih povjerenika za papinska misijska djela regije Triveneto iz Italije. Na putu prema Poreču, gdje smo trebali razgledati baziliku i susresti se s biskupom, "anesteziran" obilnim ručkom i izmoren dnevnom žegom, kunjajući na prvom sjedištu autobusa, u nekom polusnu, čuo sam jednog od tih svećenika kako energično i impulzivno, svojstveno Talijanima, razjašnjava svome kolegi pojam *missio inter gentes* iz nekog dokumenta azijskih biskupa. On bi, kako reče, trebao označiti prekretnicu u dosadašnjem misijskom djelovanju Crkve, te da se već i mnogi europski biskupi nadahnjuju na tom novom, teološko – pastoralnom, iznašašću. Iako sam, poznavajući latinski, mogao pretpostaviti što bi to moglo biti, dao sam se na istraživanje i proučio cjeloviti dokument tih biskupa iz 2004. godine. Moram priznati da sam bio oduševljen. Dokument vodi računa o posebnim okolnostima u kojima se Crkva u Aziji nalazi: karakteristično civilizacijsko okružje, posebne društvenokulturne i povijesne odrednice, pluralizam, multietničnost, nasilje, ratovi, siromaštvo i suživot s pripadnicima religija puno starijim od kršćanstva.

Missio inter gentes (poslanje među narodima) označava osvježenje i reinterpretaciju dosadašnje klasične pozicije Katoličke crkve glede misija, koja se ogledala u pojmu missio ad gentes (poslanje k narodima). Azijski biskupi tumače da takav, dosadašnji, stav moramo nađići. Missio ad gentes predstavlja neuspješan

Don Luka Pranjic

konfrontacijsko-trijumfalistički model naviještanja Krista. U njemu postoje "mi i oni", kršteni i oni koje treba pokrstiti, vjernici i nevjernici, donositelji Riječi i primatelji Riječi, oni koji govore i oni koji bi trebali slušati, Crkva Kristova i neprijateljski svijet, ispravno i neispravno. Takav način misijskog djelovanja redovito se pretvara u jednolični monolog i često je uzrok neuspješnih evangelizacijskih nastojanja.

Missio inter gentes, naprotiv, naglašava dijalošku dimenziju i uvažavanje. Misionari inter gentes ne nameću Istinu, nego privlače Istinom, oni nisu evangelizatori nego u prvom redu evangelizirani, navještaju svjedočeći životom, a ne svjedoče naviještajući.

Temelj evangelizacije jesu sakramenti i navještaj. U poslanju inter gentes, prvotni je "sakrament" konkretiziranje vjere u dijeljenju svojih dobara s drugima i sućut prema onima koji trpe, što daje vjerodostojnost našoj osobnoj poslušnosti Riječi, a to je onda navještaj. Prvotni cilj

misijskog poslanja Crkve je izgrađivati Kraljevstvo Božje i učiniti samu sebe sposobnom da mogne dobro poslužiti tome Kraljevstvu. To je Kraljevstvo puno šire od Crkve. Crkva je sakrament Kraljevstva, ona ga uprisutnjuje, ali mu je i podređena, promiče ga, ali se ne izjednačuje s njime.

Posljednji cilj evangelizacije je uspostaviti Kraljevstvo Božje i Božju vladavinu u srcu i umu svakoga čovjeka. Kraljevstvo Božje je razlog postojanja Crkve, zato bi svako njeno misijsko nastojanje trebalo biti ne samo *kristo-centrično* već i nužno *regno-centrično*.

Ne čudi me oduševljenost mnogih europskih biskupa ovakvim pristupom. Činjenica je da je cijeli svijet postao jedno veliko misijsko područje. Zbog globalizacije i novih velikih seoba naroda gotovo da i ne postoje više prirodna staništa pojedinih religija i konfesija kako je to nekad bilo, nema više ekskluzivnih kanonskih teritorija. Kršćanstvo se mora pomiriti s činjenicom da se nalazi na jednom velikom "tržištu religija". Možda baš *missio inter gentes* najbolje određuje ono što bi trebala biti nova evangelizacija. Biti kao Crkva i kao kršćani ni protiv ljudi, ni nad ljudima, ni daleko od ljudi, nego među ljudima, *inter gentes*, svjedočeći tako ljubav Kristovu svijetu.

Boli nas činjenica da su neke crkve prazne, i možda bismo najradije ponekad ljude za uši povukli da uđu u crkvu, ne razmišljajući o tome kako bi bilo potrebnije da Crkva uđe među ljude, inter gentes.

Papa Benedikt XVI.

Papa Benedikt XVI. 6. lipnja završio je svoj apostolski pohod Hrvatskoj. Svečano i dostojanstveno trajalo je druženje vjernog hrvatskog puka sa Svetim Ocem i bili su doista "Zajedno u Kristu". Ta snaga tišine okupljenih mladih vjernika na Jelačićevom trgu u Zagrebu, molitva na grobu bl. Alojzija Stepinca i veličanstveno euharistijsko slavlje na hipodromu, rječite su poruke koje govore same za sebe.

"Papa je donio sunce, svjetlo. Kad je Papa stupio na hrvatsko tlo, sunce je zasjalo. Kad je odlazio, nakon svega što je bilo lijepo, pala je kiša kao da zalijeva da ono što je Papa posijao urodi plodom", rekao je kardinal Josip Bozanić te podsjetio kako se u trenutku kad je Papa počeo ulaziti u zrakoplov ponovno na nebu pojavilo sunce. U pozdravu na odlasku, Papa je kardinalu Bozaniću rekao: "Neka sunce Božje ostane u Hrvatskoj".

Oko dvije i pol tisuće vjernika iz Porečke i Pulske biskupije nazočilo je ovom velikom događaju Crkve u Hrvata i puni vjere i samopouzdanja vratili su se kućama. Što su doživjeli i koliko im taj susret znači u životu, neki žele podijeliti i s čitateljima Ladonje.

Male kapi jedne radosne rijeke

Iz Poreča su na susretu s Papom u nedjelju krenula četiri autobusa hodočasnika. Dvjestotinjak ljudi. Iščekivanje se čuti u zraku. Našu domovinu pohodio je, duhovno ople-

menio i blagoslovio Kristov namjesnik na zemlji, Sveti Otac, papa Benedikt XVI. Ohrabrio nas je, podržao u dobru, ulio Kristovu radost i nadu koja silazi odozgo, a konkretizira se u zbiljnosti naše svakodnevice. Bili smo tih milosnih trenutaka male kapi jedne radosne rijeke.

Ana: Prvi nacionalni susret obitelji, za koji sam se pripremala čitave pastoralne godine, i euharistijsko slavlje sa Svetim Ocem, ostavio je dubok dojam na mene, donio mi veliku radost i ulio nadu. Dok smo stajali u redu za pričest, moj sin Petar pitao je: „Mama, hoće li me Papa blagosloviti?“. Odgovorila sam da će to

Hrvatskoj donio svjetlo

u njegovo ime učiniti svećenik koji je pred nama. Bio je zadovoljan odgovorom, a mir i radost nisu ga napuštali. Vjerujem da je tako svim vjernicima, iako su kušnje uoči susreta za mnoge od nas bile goleme. Bogu hvala, jer milost je tim veća. To je znao (i iskustio!) i blaženi Alojzije Stepinac, kojeg moja duša prepoznaje kao duhovnog oca ovog prevažnog događaja za naš mali, ali hrabri narod. Posebno su me ganula tri momenta sa slavlja izravno usmjerena obitelji: obnova bračnih zavjeta, posveta hrvatskih obitelji Svetoj Nazaretskoj Obitelji i posveta Mariji. Vjernici čiji bračni drugovi nisu bili prisutni molili su za svoj brak s nesmanjenom vjerom i žarom, jer muž i žena su jedno, čak i kada fizički nisu zajedno. Tako je blagoslov Neba sišao na sve naše obitelji. Sada ga samo trebamo prihvatiti, ne odbaciti milost, ne zaboraviti, već je pohraniti u svoja srca i hraniti se u krilu majke Crkve. Posebnu radost mi je izazvala spoznaja da je i papa Benedikt XVI. osjetio našu ljubav i ohrabrenje, osobito u susretu s mlad-

ima koji sam pratila na televiziji. Tako se potvrdila povijesna uloga Hrvatske kao „predziđa kršćanstva“. Smatram da je bitno čuvati dostojanstvo svakoga od nas, osobito malenih i slabih. Odazovimo se na Isusov poziv i Papine riječi potpore moralnoj i duhovnoj

obnovi, svatko polazeći od sebe sama i gledajući na bližnjega, tako ćemo garantirati dostojanstvo svakog čovjeka i graditi društvo u kome se uistinu možemo zvati katoličkom nacijom.

Ingrid: Hodočasnik sam u srcu. Hodočašće je jedan poseban susret s Gospodinom. Papa je izrekao poruke za sve nas. Prave vrednote za svakog čovjeka. Potrebno je sada uzeti si malo vremena i razmišljati o svemu tome. Nije to ništa konzervativno, već su to prave i moderne vrednote i vrijednosti.

Tomislav: Fasciniran sam! Ipak je to veliki doživljaj za svakog čovjeka, pogotovo vjernika. Želio bih da naši novinari na razini Hrvatske imaju više senzibilitnosti. Trebali su biti objektivniji kod izvještavanja, pogotovo prigodom samog njegova dolaska.

Klaudio: Predivno! Primio sam veliku milost. Dok je prolazio Papa, bio sam u neposrednoj blizini. Doživio sam njegov pogled. Kao da me pomilovao.

Papa u Hrvatskoj

Imao sam osjećaj kako me i osobno blagoslivlja. Posebno me se dojmio govor o obitelji.

Nerina: Neponovljivo! Tu je obitelj prikazana kao svetinja. Ja sam pod dubokim dojmom. Savjest bi nam se svima trebala probuditi. Trebali bismo živjeti poruke koje nam je uputio Papa, koje su jako aktualne. Za njih ostvarivati treba nam čitav život. Ako se toga budemo držali, ne trebamo se ničega bojati.

Tera: Spektakularno! Jako lijepo. Ugodno sam se iznenadila. Nisam imala volje ići, misleći kako neću moći izdržati, a na kraju sam bila presretna. Uspjela sam puno toga vidjeti. Dosta dobra organizacija. Iznenadilo me kako se puno ljudi odazvalo iz Poreča i okolice.

Marija: Bilo mi je krasno, dojmljivo. Nemam riječi kako sve to opisati. Šteta što nisam mogla biti bliže. Plakala sam od ljepote; papine riječi o obitelji posebno su me dirnule. Propust našega društva je upravo to što se zanemarila

obitelji. Političari i društvo trebalo bi se više zalagati za obitelj. Lijepo mi je bilo vidjeti toliko mladih i puno male djece. Uza sve to što je bilo naporno, bilo nam je lijepo.

Eduard (supruga Gordana, sin David, kćeri Eleonora i Ana Marija):

Mi smo bili na puno susreta s Papom, na puno susreta obitelji. Najviše me se dojmilo kako je Papa otvoreno govorio o obitelji, konkretno, izravno. Poručio je mladima da se ne boje ulaziti u brak. Biskup Valter Župan isto je snažno govorio. Nije dobro živjeti brak na probu. To je ono što razara brak. Najviše mi se sviđelo kada je pozvao da budemo otvoreni životu, da hrabro ulazimo u brak. Da jedan čovjek može okupiti toliko ljudi, djelo je to Duha Svetoga. Okupilo se puno obitelji, mladih, puno djece. Vidjelo se da je Crkva živa.

Đankarlo (supruga Danijela, sin Emanuel, kćeri Klara-Marija i Hana): Bili smo na susretu s Papom u Veneciji, Akvileji i sada u Zagrebu.

Ova dva dana mogli smo osjetiti Božju Riječ, samoga Krista. Iako smo svi različiti, pokazalo se jedno zajedništvo koje donosi radost.

Ljiljana: Duboko dirnuta šutnjom mladih na bdijenju koje se moglo - slikovito rečeno - opipati, gledajući prijenos na televiziji, spremala sam se krenuti u Zagreb. U srcu sam ponijela molitve za drage osobe koje zbog svojih situacija bolesti i trpljenja nisu mogle doći na ovaj poseban susret. Svjesna da mi je za živjeti u skladu s Božjom voljom potrebna snaga koja dolazi odozgo, dolaskom na zagrebački hipodrom znala sam da sam na pravom mjestu. Osjećao se prisutan Duh Sveti i prije dolaska Pape, a s njegovim dolaskom kao da se Duh Sveti od lahora razvio u jak vjetar, koji je donio mnogo emocija ali i ohrabrenja i uvjerenja da je Isus "s nama sve dane do svršetka svijeta". Oko mene su bila lica baka, djedova, očeva, majki, djece i mladih ozarena zadovoljstvom i srećom i ja sam se osjećala sretno jer živim u

“Ovaj je trg mjesto susreta i komunikacije, na kojemu često prevladava žamor i svakodnevna vrevna. A sada, vaša ga nazočnost gotovo pretvara u „hram“, čiji je svod samo nebo, koje se večeras čini kao da se nagine nad nas. U tišini želimo primiti Riječ Božju koja je naviještena, kako bi prosvijetlila naš um i zagrijala naše srce. (Iz Papina govora)

obitelj. Prisega između muža i žene bila mi je posebno dojmjliva. Sretna sam bila da je sa mnom bila moja kćerka koju sam mogla blagosloviti.

Petra: Jako lijepo. Malo naporno, ali lijepo. Dirnulo me kako se govorilo o

Posebno me se dojmilo da je Papa došao prvi put na jedan nacionalni susret obitelji. To znači jedna velika podrška obitelji. Podrška životu! Tko nije otvoren životu, nije otvoren budućnosti. Obitelj je Crkva u malom, a Crkva mora biti kao jedna velika obitelj.

Crkvi koju uistinu sve više doživljam kao obitelj. Bili smo uistinu kao jedna velika obitelj zajedno u Kristu. Vratila sam se blagoslivljajući Gospodina za sve što mi je učinio i dao, za samoću u kojoj nikad nisam sama, za majčinstvo u kojoj mi kao uzor i zagovornica pomaže

Blažena Djevica Marija, za sva trpljenja u kojima Isus trpi sa mnom i za iskustva Kraljevstva nebeskog na zemlji, kao što je bila ova euharistija s papom Benediktom XVI., Petrom naših dana.

Nataša: Nije mi lako pronaći prave riječi kojima bih mogla opisati stanje svoje nutrine, prepune radosti poradi ljubavi Božje koje sam osjetila u ovim milosnim danima susreta s Papom. Naime, Gospodin me pomilovao kada mi je darovao dva dana u kojima sam mogla promatrati, moliti, ljubiti, plakati, smijati se i zahvaljivati dragome Bogu, a sve to u zajedništvu s osobom koja je Petrov nasljednik i sam Kristov namjesnik. Ono što je moje srce veoma dirnulo je činjenica, koju sam mogla vidjeti i iskusiti, a to je da su tisuće mladih bili usredotočeni na Božju Riječ, Papinu homiliju, molitvu i ostale ljepote koje su nam toga dana bile darovane. Sveti Otac našoj je domovini donio sunce, donio je svjetlo! Papin posjet zapravo jest poljubac našoj zemlji, našim srcima, također naša "slamka spasa". Divno je bilo primiti onaj blagi i ljubavljuzni pogled Svetoga Oca, zatim Njegov mili osmijeh, Riječ, molitvu... O, blagoslovljena tišina u trenucima molitve u kojima se doista mogao čuti samo cvrkut ptica. Zahvalna sam dragome Bogu što je svim ljudima ovom

blagoslovljenom prigodom dokazao da i mi mladi znamo činiti dobro, znamo srcem moliti, biti u zajedništvu, da ljubimo Boga, Crkvu, Papu i da naše srce žeda za Bogom i da samo u Njemu naš je mir, radost i ispunjenost. Još jednom mogli smo vidjeti da otvoreno srce Bogu i bližnjemu donosi obilje plodova, a to također znači da je potrebno moliti za naše mlade kako bi do kraja bili Božji. (T. M.)

Papin dolazak raspršio tmurne oblake pesimizma

Na susret sa Svetim Ocem krenuli smo 5. lipnja s autobusnog kolodvora u Pazinu. Za nedjelju je na prognozi vremena najavljena kiša, ali kad smo došli zasjalo je sunce tako da se do kraja mise i tlo koje je bilo mokro i blatnjavo skoro potpuno osušilo. Papin dolazak imao je sličan učinak kao i sunce na mokro i blatnjavo tlo. Došli smo iz svojih sredina iz naše svakodnevice koja je sa raznih strana napadana tmurnim pesimizmom, da naše društvo ništa ne valja, da sve ide nizbrdo da nam više nema spasa te nama smisla ni truditi se oko dobra. Papin je dolazak raspršio tmurne oblake pesimizma i donio nam svjetlo Isusa Krista, kao svjetiljka na svijećnjak

koja rasvjetljuje sve u kući. Geslo je susreta bilo „Zajedno u Kristu“, i to se pretočilo u stvarnost.

Dok smo u autobusu na povratku dijelili iskustva i dojmove sa susreta, upravo je taj susret i zajedništvo s Kristom bio kao crvena nit koja povezuje sve naše doživljaje. Papa je, svjestan situacije u kojoj se nalazi kršćanska obitelj u Hrvatskoj, potaknuo i ohrabrio obitelji da vjerno žive svoje poslanje, kao primjer i poticaj uzeo je brojne obitelji koje žive kršćanskim životom i koje su radi toga sretno, o kojima malo ili nikako čujemo u javnosti. Ali one su tu. Ohrabrio je i potaknuo obitelji da svakodnevno čitaju Sveto pismo, Božju riječ, koja nam je izvor snage i života.

“ Dragi prijatelji, vaša je mladost vrijeme koje vam Gospodin daruje da biste mogli otkriti smisao postojanja! To je vrijeme velikih obzora, snažno življenih osjećaja, ali i strahova zbog zahtjevnih i trajnih odluka, teškoća u učenju i radu, pitanja o otajstvu boli i patnje. Još više, to predivno razdoblje vašega života u sebi nosi duboku čežnju, koja ne briše sve ostalo, nego ga uzdiže kako bi mu dala puninu. (iz Papina govora)

Hvala Ti, Sveti Oče, na pohodu ohrabrenja i pouke, hvala na obilju blagoslova koji se tvojim prisustvom izlio na našu zemlju! Dođi nam ponovno, Sveti Oče! (J. PETEH)

(Nastavak na stranici 16.)

Prikupljena pomoć za obitelji u potrebi

NOVIGRAD Obiteljsko savjetovalište Porečke i Pulske biskupije u Novigradu je pokrenulo akciju prikupljanja pomoći za obitelji u potrebi koja je trajala od 18. travnja do 18. svibnja. I ova puta se pokazalo da građani Novigrada i djelatnici novigradskih ustanova imaju sluha za probleme drugih jer je prikupljeno zaista puno odjeće, obuće, igraćaka i hrane, toliko da nije stalo u prostor župnog Caritasa. U akciji, osim pojedinih, istaknuli su se mladi iz Savjeta mladih grada Novigrada. Najveća količina sakupljenih stvari i hrane došla je iz Talijanske škole, čije je vodstvo uključilo u akciju učenike svih razreda.

U župnom Caritasu volonteri Caritasa i članovi Udruge sv. Vinka Paulskog prikupljaju stvari svakog utorka od 19.30 do 20.30 sati. Svrha ove akcije bila je da se uoči Međunarodnog dana obitelji uključi što više građana.

„Velika zasluga ide ravnatelj i učiteljima Talijanske škole koji su se maksimalno angažirali i uključivanjem učenika u akciju pokazali pozitivan

Predstavnici Caritasa

primjer ostalima zajednice koja brine i pomaže“, kaže Patricia Radošić-Šabalja, stručna suradnica Ureda za obitelj i djelatnica Savjetovališta, koja je koordinirala akciju.

Zadnjeg dana upriličen je posjet za sudionike prikupljanja pomoći i učenika Savjetovalištu prilikom kojega je Radošić-Šabalja učenicima predstavila savjetovalište i djelatnost savjetovanja. Pozvani su i predstavnici Crvenog križa koji su se volonterima Caritasa i članovima Udruge sv. Vinka Paulskog

dogovorili o distribuciji sakupljenih stvari i hrane potrebitim obiteljima, ali i buduće suradnje, jer je postojeći prostor župnog Caritasa neadekvatan.

Usto, Ured za obitelj od početka godine intenzivno radi na formiranju obiteljskih skupina i edukaciji voditelja u sklopu projekta „Mozaik obiteljskih prava“, Ureda za obitelj HBK-a. Ured za obitelj ove godine u studenom obilježava 40 godina obiteljskog pastorala u biskupiji, za čiji je razvoj najzaslužniji vlč. Koren. (L)

Obiteljski molitveni susret

PULA U organizaciji Ureda za obitelj Porečke i pulske biskupije u crkvi Sv. Antuna u Puli okupili su se 24. svibnja na molitvenom susretu bračni parovi s djecom, kao i mladi iz pulskih gradskih župa i drugih župa zajedno s biskupom Ivanom Milovanom, dekanom Pulske dekanata mons. Vilimom Grpcem, franjevcima iz župe na čelu sa župnikom fra Tomislavom Hrčićem, rektorom pulskog sjemeništa „Redemptoris Mater“ vlč. Piergiorgiom De Angelisom te ostalim svećenicima dekanata. Susret je upriličen da bi se molitvom i svjedočanstvom kršćanske obitelji pripravile za dolazak pape Benedikta XVI. u našu domovinu.

Tema molitvenog susreta bila je „Obitelj – put Crkve. Žena kao majka i roditeljica – čuvarica obitelji“. Susret je započeo uvodnom molitvom biskup Milovan, nakon čega je slijedio nagovor vlč. mr. Joela Cataryja, koji je govorio o važnosti i poslanju žene kao supruge i majke u Crkvi.

Anđelina Greblo, viša medicinska sestra iz pulskoga Obiteljskog savjetovališta, svjedočila je emotivno o ulozima žene kao medicinske sestre na primjeru jedne noći provedene uz pacijente u bolnici. Slijedilo je iskustvo bračnog para Lina i Radmile Žufić, voditelja Zajednice bračnih susreta za Porečku i Pulske biskupije, te Željka i Korajke Čosić iz neokatekumenske zajednice župe Sv. Antuna, roditelja troje djece, o sakramentalnom življenju braka i o otvorenosti prema životu.

„Ovaj čas kao da nas Bog poziva; tu smo zajedno, pripravnici za susret sa Svetim Ocem u Zagrebu na prvom Nacionalnom danu obitelji. Crkva u Hrvatskoj shvaća ovaj susret sa Svetim Ocem kao svoj čas. Trenutak je silno važan i treba ga s vjerom prihvatiti. Crkva ne želi previdjeti ovaj čas. Crkva želi imati inicijativu, želi moliti za obitelj. Crkva pokreće putovanje diljem domovine“, poručio je biskup Milovan. (T. M.)

Svećeničko ređenje u pulskoj prvostolnici

Biskup Ivan Milovan zaredio za svećenike Marijana Lindića, Josipa Peteha i Stefana Cataldija

PULA Porečki i pulski biskup Ivan Milovan zaredio je 28. svibnja u pulskoj prvostolnici za svećenike trojicu đakona: Marijana Lindića iz Zagreba i Josipa Peteha iz Žminja na naslov Porečke i pulske biskupije, i Stefana Cataldija iz Italije na naslov Riječke nadbiskupije.

Na euharistijskom slavlju uz pedesetak svećenika iz Hrvatske i Italije koncelebrirali su umirovljeni biskup Antun Bogetić, preč. Piergiorgio De Angelis, rektor pulskog sjemeništa, te mons. Nikica Uravić, rektor riječkog sjemeništa.

Pulska katedrala bila je ispunjena rodbinom, prijateljima, župljanima i članovima neokatekumenskih zajednica novoređenika, dok su pjevanje predvodili članovi zborova iz župa grada Pule te bogoslovi kantori Sjemeništa Redemptoris Mater iz Pule.

Posebno je bio dojmljiv trenutak polaganja ruku svećenika na glave ređenika kao i posvetna molitva biskupa Milovana koji je nad novoređenike zazvao silu i zaštitu Duha Svetoga, posvetivši ih za

služenje narodu, naročito onima koji su se udaljili od Krista i Crkve.

Biskup Milovan je u propovijedi istaknuo razmjerno dug put formacije trojice kandidata, u kojemu su stjecali potrebna znanja i vježbali se u duhu poslušnosti i služenja u svojim sjemeništima kao i na pastoralnim praksama. Posebno je istaknuo da su mladomisnici uz redovito služenje u

svojem budućem poslanju poslani tzv. suvremenim poganima koji ne poznaju Krista i odbijaju Crkvu te nikad nisu čuli njegov navještaj ljubavi za sve ljude.

Na kraju slavlja novozaređeni presbiteri podijelili su svoj mladomisnički blagoslov, koji je u tradiciji Crkve vrlo cijenjen i izvor je mnogih milosti, osobito novih duhovnih zvanja. (L)

Zlatni pir Marije i Franje Lovrinića

LINDAR U crkvi Sv. Marije Magdalene 30. travnja proslavili su svoj zlatni pir Franjo Lovrinić (81 godina) i njegova žena Marija rođ. Žufić (73 godine). Franjo potječe iz obitelji s osmero djece, dok ih je u Marijinoj bilo sedmero. Vjenčali su se bili prije 50 godina u istoj crkvi. Da počaste svečare te su subote dupkom napunili crkvu njihovi brojni rođaci od kojih su neki došli izdaleka, a prisutni su bili i njihovi nekadašnji vjenčani kumovi. Franjo i Marija su imali sina Lina i kćerku Lorenu, od kojih se rodilo petero unučadi. Žive sami u selu Lovrinići u domaćoj starinskoj kući, a poznati su u okolici kao jednostavni i dobri ljudi koji se sada uzdržavaju od skromne mirovine koju je Franjo zaslužio radeći u pazinskom Kamenu i u koparskoj luci. Kao kršćani primjerno su povezani sa svetom vjerom po zajedničkoj molitvi u obitelji i po redovitom sudjelovanju na nedjeljnoj misi, na koju godinama dolaze dosta ranije da bi predmolili krunicu. Marija se revno brine za red i čistoću crkvenog rublja u njoj veoma dragoj crkvi Sv. Marije Magdalene.

Župnik Ivan Bartolić čestitao im je zlatni bračni jubilej, što ga rijetki parovi dočekaju, i potaknuo ih na zahvalnost prema Bogu i dobrim ljudima. Nakon sv. mise prisutnima su pred crkvom bili ponuđeni u obilju raznovrsni kolači i piće. (I. B.)

Trinaest zborova na "Iskricama"

VODNJAN U svečanom i radosnom ozračju protekao je jubilarni 15. dječji festival duhovne glazbe „Iskrice“ 14. svinja u Vodnjanu. Manifestaciju je besprijekorno organizirao Hrvatski katolički zbor „MI“, osnovna zajednica Vodnjan, a pokrovitelji su bili Porečka i pulska biskupija, Istarska županija i Grad Vodnjan. Geslo ovogodišnjih „Iskrice“ bilo je „Rastao je u dobi, milosti i mudrosti“. Na festivalu je nastupilo ukupno 13 dječjih zborova, od toga devet iz osnovnih škola, a četiri iz župa.

U petnaest godina održavanja festival je okupio preko 8.100 djece sudionika i postao prepoznatljiv u regiji.

Festival je počeo pozdravom i blagoslovom župnika Marijana Jelenića, nastavljen je mimohodom izvođača, a u revijalnom dijelu programa nastupio je vodnjanski zbor „Egidije Bulešić“.

Dobitnica prve nagrade u kategoriji novih skladbi je pjesma „A te Maria“, učenika šestog razreda rovinjske talijanske osnovne škole Bernardo Benussi. Drugo mjesto u istoj kategoriji pripalo je zboru „Bijeli anđeli“ (Angeli Bianchi) talijanske osnovne škole iz Buja s

Vodnjanski dječji zbor "Egidie Bulešić"

pjesmom „Isuse, volim te“. Ista pjesma osvojila je i posebnu nagradu za tekst i glazbu. U kategoriji poznatih skladbi koje su izvodili zborovi osnovnih škola prvo mjesto osvojila je pjesma „Nobody knows“ u izvedbi zbora osnovne škole Tar-Vabriga (posebna nagrada za aranžman). Drugo mjesto u istoj kategoriji pripalo je talijanskoj osnovnoj školi Vodnjan s pjesmom „Il canto“, a treće Osnovnoj školi Vodnjan s pjesmom „Povedi me Bože“.

U kategoriji poznatih skladbi koje su izvodili župni zborovi prvo mjesto osvojio je zbor „Egidije Bulešić“ iz vodnjanske župe Svetog Blaža s pjesmom „Bože, tebi pjevam ja“, drugo mjesto

zbor Krijesnice iz pazinske župe Sveti Nikola s pjesmom „Oj, Isuse“, a treće zbor „Sveti Roko“, galižanske župe, s pjesmom „Cantiamo a Maria“.

Osim za glazbu i tekst, dodijeljene su nagrade i za literarne radove na temu obitelji, kojih je pristiglo 29, od čega 19 na hrvatskom i 10 na talijanskom jeziku. Prvo mjesto pripalo je Andrei Lončarević iz Osnovne škole Vodnjan. Drugonagrađeni bio je uradak Martine Krt iz škole Milan Šorga iz Oprtlja. Trećenagrađena je Mattea Rukonić iz škole Vodnjan.

U petnaest godina održavanja festival je okupio preko 8.100 djece sudionika i postaje prepoznatljiv u regiji. (L)

Diminićeva Gospa povezuje Istru i Hercegovinu

Prošlogodišnji uskršni dolazak Caritasovih djelatnika iz Mostarske biskupije u župu Sv. Margarite u Štinjanu urodio je jednom lijepom pričom, dijelom i poveznicom između Istre i Hercegovine. Na inicijativu direktora Caritasa Mostarske biskupije dr. Ante Tonče Komadine, a posredstvom don Vinka Puljića, štinjanskog župnika, akademski kipar iz Labina Josip Diminić izradio je Gospin kip, koji je nazvan „Bjelopoljska Gospa“. Lik Gospe rađen je doživljajno, nosi blagost, žrtvu, ljubav i mir. Gospa je obučena u istarsku narodnu nošnju, s vidljivim znamenom križa i srca.

Grupa župljana i prijatelja iz Štinjana, zajedno s don Vinkom i supružnicima, profesorima Diminić, uzvratili su s kipom

„Bjelopoljske Gospe“ posjet Hercegovini, Caritasu i prof. Komadini, koji ih je primio s puno pažnje i ljubavi. Kip je 18. svibnja postavljen u kapelu Caritasove kuće Mostarske biskupije „Emaus“ a nalazi se u Bijelom Polju kod Mostara. (D. GRBAC)

Prvo mjesto osvojila ekipa Gospe od Milosti iz Šijane

Drugoplasirana je ekipa župe Sv. Ivana Krstitelja iz Pule, a trećeplasirana Sv. Antuna iz Pule. Najbolji je igrač Ivan Livović iz Gospe od Milosti, najbolji golman Marko Čurić i najbolji strijelac s 50 golova Bernard Klančar, obojica iz ekipe Sv. Antuna. Peهار za Fair play odlazi ekipi Sv. Ivana i Pavla iz Zabrežana.

Pripremio Igor BLAŽIĆ

Na igralištu malog nogometa 21. svibnja na Velom Vrhu odigrano je završno kolo „KMNL Sl. Božji Miroslav Bulešić“. Završena je peta sezona katoličke lige naše biskupije koja je ove sezone brojala devet ekipa iz sedam župa. Prvaci u sezoni 2010./2011. su igrači iz ekipe Gospa od Milosti iz Šijane, župa Sv. Antun iz Pule. Drugoplasirana ekipa dolazi iz župe Sv. Ivana Krstitelja iz Pule, dok je treće mjesto osvojila ekipa Sv. Antuna iz Pule. Najbolji igrač lige za ovu sezonu je Ivan Livović iz Gospe od Milosti, najbolji golman Marko Čurić i najbolji strijelac s 50 golova Bernard Klančar, obojica iz ekipe Sv. Antuna. Zasluženi peهار za Fair play odlazi ekipi Sv. Ivana i Pavla iz Zabrežana, koji su kroz sve sezone aktivni i primjereni u igri i ponašanju. Ekipa Gospe od Milosti ide na završnicu svih pobjednika biskupijskih liga iz Hrvatske i BiH, koja se održava od 9.-11. lipnja u Splitu i Solinu.

Kroz posljednjih pet godina u ligi je nastupilo 25 ekipa. Sada se natječu ekipe iz župe Sv. Antun u Puli, FRAMA i Gospa od Milosti, potom župa Sv. Ivan Krstitelj, Sv. Pavao i Katedrala Pula, Sv. Martin iz Ližnjana, Sv. Nedelja i ekipa Sv. Ivana i Pavla iz Zabrežana. U KMNL mogu nastupiti mladi između 15-30 godina starosti, svećenici bez obzira na godine i tri vjernika izvan ove dobi.

Svake druge subote odigravaju se po dva kola. Ekipa treba imati od 10-15 prijavljenih igrača, svaka ima naziv po zaštitniku župe, nastupa

Pobjednici Katoličke malonogometne lige

uz potpis i pečat župnika i odaziva se na duhovne susrete. Pobjednik lige sudjeluje na završnom natjecanju svih biskupijskih liga. Prve tri ekipe dobivaju medalje, pehare i prigodne nagrade, a ostali zahvalnice. Kotizacija se dogovara na početku sezone. U ligi aktivno kroz igru sudjeluju župnici iz Sv. Nedelje, Ližnjana i Sv. Antuna. U organizaciji veliku pomoć pruža sjemeništa „Redemptoris Mater“, gdje se održavaju nogometna natjecanja na novoizgrađenom terenu za mali nogomet s umjetnom travom. Pomoć već nekoliko godina pruža i Pazinski kolegij, dajući igračima u zimskim mjesecima besplatno na korištenje sportsku dvoranu i svlačionice. Osim te pomoći KMNL ima sponzore - Porečka i Pulska biskupija, autoprijevoznik Brioni, Pizzerija Jupiter, i župe koje ponekad uplaćuju kotizacije za svoje ekipe. Za duhovni dio brinu se svećenici koji pripreme duhovnu misao za sastanke voditelja ekipa, mole na početku svake utakmice, sazivaju sastanke, organiziraju prigodne duhovne susrete za mlade i sudjeluju u druženju s mladima. Sve

važnije informacije mogu se saznati na internetskoj stranici: www.kmnl.istra.com.

Poredak ekipa (bodovi): 1. Gospa od Milosti – Šijana (58), 2. Sv. Ivan Krstitelj – Pula (54), 3. Sv. Antun – Pula (53), 4. FRAMA Pula (45), 5. Sv. Ivan i Pavao – Zabrežani (32), 6. Sv. Pavao – Pula (30), 7. Katedrala Pula (19), 8. Sv. Martin- Ližnjan (18), 9. Sveta Nedjelja (7).

Najbolji strijelci 50 Klančar (Sv. Antun), 42 Pavić (Sv. Ivan Krstitelj), 29 Jadreško (Gospa od Milosti), 24 Stojčević M. (Sv. Pavao), 22 Kozlović (Sv. Ivan i Pavao), 20 Jurić (Sv. Pavao), 19 Bajtela (Sv. Ivan Krstitelj), 16 Rede i Mataja (Sv. Ivan Krstitelj), Brčina (Sv. Antun), Oroz N. (FRAMA), 15 Livović (Gospa od Milosti), Tupajić (Sv. Ivan i Pavao), Subanović (Sv. Martin), 14 Grgić (Sv. Ivan Krstitelj), Hrštić (FRAMA), Družetić (Sv. Ivan i Pavao), Valić (Sv. Pavao), Jereb (Katedrala), 11 Borić (FRAMA Pula), 10 Salihbašić (Gospa od Milosti), Buršić (Sv. Pavao), Oroz V., (Katedrala Pula), Vojnić Ma. (Sv. Martin).

Književnici na izvoru Badavce

BADAVCA Šesnaesti „Susreti na Badavci“ pod geslom „Nedopjevane latice zemlje“ održani su zadnje svibanjske nedjelje pokraj legendarnog izvora žive vode Badavce. Nazočne su pozdravili organizatori Književnog susreta: Tomislav Milohanić, idejni začetnik i pokretač susreta, u ime Istarskog ogranka DHK-a, i Benjamin Bartolić, predsjednik udruge „Valigaštar“, a u ime pokrovitelja tinjanski i karojski načelnici, Mladen Rajko i Denis Lakošeljac. Početak susreta najavili su zvuci roga i miha, a uvodno je Drago Draguzet čitao ulomke iz

„Istarskog razvoda“, tog najstarijeg istarskog književnog i povijesnopravnog dokumenta pisanog na glagoljici i latinici. Jedna od dionica puta „Istarskog razvoda“ prolazila je ovim prekrasnim područjem, svojevrsnog raja za ptice, umjetnike i sve ljude dobre volje.

Publika je uživala u nadahnutom govorenju proznih poetskih uradaka književnika pristiglih iz Istre, Rijeke, Crikvenice i Zagreba. Nastupili su književnici Ljubica Kolarić Dumić, Mile Pešorda, Đuro Vidmarović, Zoran Kršul, Vesna Petrić Terzić, Rudolf Ujčić, Drago Draguzet i Tomislav

Milohanić.

Mlade snage zastupala je srednjoškolka Leona Bokulić iz Poreča, ovogodišnja laureatkinja književnog natječaja osnovnih i srednjih škola Poreštine za prozni izričaj „Laurus nobilis“.

U plesno-glazbenom dijelu programa nastupila je skupina „Kumpanija“ Kosirići iz Tinjana u narodnim nošnjama, otplesavši splet istarskih tradicionalnih plesova, te Drago Draguzet svirkom na mihu i usnoj harmonici. Efektna i sugestivna umjetnička intervencija u prirodi bdjela je nad okupljenima i pjesnicima – veliki križ s likom Isusa, napravljen od trešnjina drva, rad koji je za ovu prigodu osmislio i napravio akademski umjetnik Eugen Varzić.

Arhaični zvuci narodnog instrumenta miha pozvali su okupljene na zakusku i ugodno druženje koje se proteglo do sumraka. Ljubitelji lijepe riječi, glazbe i prirode razmjenjivali su dojmove zakazujući ponovni susret dogodne na sedamnaestom susretu Badavca. (L)

Proslava sv. Florijana

GROŽNJAN - Ispred drevne crkvice podignute u čast Sv. Florijana blizu istoimenog sela u župi Grožnjan, održana je svečana, koncelebrirana misa, kojom su župljani i 220 vatrogasaca iz Istarske županije te njihovi gosti iz Slovenije odali počast svom svetom zaštitniku.

Nakon odsviranih himni održana je minuta šutnje za sve poginule vatrogasce u Istarskoj županiji, ali i na Korlatima.

Svečano euharistijsko slavlje predvodio je monsignor Ivan Milovan, biskup Porečko-pulske biskupije u koncelebraciji sa 6 istarskih župnika i župnikom iz Krkavča (SLO).

Biskup je više puta naglasio riječ žrtvovanje, misleći na žrtvovanje vatrogasaca tijekom svog plemenitog rada za spas ugroženih od požara, ali i na potrebu žrtvovanja za dobrobit obitelji.

Svoj doprinos svečanosti mise dao je i mješoviti zbor „Lipa“ iz Grožnjana.

Nakon mise, prisutne su pozdravili i uputili prigodne riječi Rino Duniš, načelnik Općine Grožnjan i Dino Kozlevac, za-

povjednik županijske vatrogasne zajednice. (V. D. M.)

Nova kapela na Paledigi

VODNJAN U nedjelju, 22. svibnja, blagoslovljena je nova kapelica Majke Božje na Paledigi, na odvojkju s glavne ceste prema selu Kacani kod Vodnjana. Svečanosti je prisustvovao veći broj ljudi iz sela i Vodnjana. Kapelicu je blagoslovio župnik Marijan Jelenić, koji je i poticao izgradnju, jer treba čuvati svete tragove svakog kraja.

Slična je kapelica bila nekada pedesetak metara južnije, ali je nakon rata uništena. Zbog novog mosta iznad Ipsilona kapelica nije vraćena na isto mjesto jer bi bila skrivena, pa je nađeno

ново, na novom odvojkju za selo.

Izgradnju kapelice financirao je Grad Vodnjan, koji obnavlja kašune i čuva suhozide, a posebno se zato zalagao Đermano Vitasović. Željezna je vratašca izradio Željko Jelenić, dok je

Gospin kip nabavila Marija Vitasović. Time je nakon gotovo 65 godina, kako piše u pozivnici, „vraćen dug našim pokojnima i ovom kraju“. Svečanost je uveličala nekolicina župskih pjevača. (L)

Cecilija Lovrinić

Šestog svibanja preminula je u svojoj 80. godini Cecilija Lovrinić u pazinskom Domu zdravlja. Rodila se

u Katunu Lindarskom 28. prosinca 1931. godine kao sedmo dijete od jedanaestero što su ih imali njezini roditelji Mate Šajina i Josipa r. Monas. Godine 1956. udala se za Slavka Lovrinića s kojim je imala sedmero djece: pet sinova i dvije kćeri. U starijim su je godinama obradovali s osmero unučadi i dvoje praunuka.

U velikoj svojoj obitelji nije se štedjela ni radom u kući, ni u polju. Zdušno je u tome pomagala najprije svojim roditeljima, a onda mužu koji je umro 1994. Trudila se odgajati svoju djecu i unučad svojom dobrom riječju i kršćanskim vladanjem po kojemu je bila svima primjer. Voljela je crkvu Sv. Marije Magdalene, koja je blizu sela Lovrinići, i u kojoj je redovito sudjelovala na nedjeljnoj sv. misi, primala sv. pričest i mjesečno se ispovijedala. Svi su je rođaci i znanci poštivali zbog njezina strpljiva i pristupačna odnosa. Dragaj joj je bila krunica koju je svaki

dan molila. Rado je čitala „Ladonju“ od kad je počela izlaziti, pa je i time svjedočila svoju odanost Katoličkoj crkvi i kršćanskom nauku.

Na njezinom sprovodu 7. svibnja okupilo se veliko mnoštvo rođaka, prijatelja i znana. Milosrdni Bog bio joj velika nagrada. (I. B.)

Marčelo Trampuh

I vjetar i oblaci nad Kaštelirrom kao da su se tog popodneva 27. svibnja opraštali od osebujnog

čovjeka Marčela Trampuha. Na posljednje putovanje ispratili su ga znanci, prijatelji i rodbina, pomalo u nevjerici da je skončan ovozemni hod jednog plivača protiv struje, simpatičnog buntovnika protiv konvencionalnosti i konformizma, neumornog borca za pravdu i pravičnost. Pun optimizma i nade u ozdravljenje borio se Marčelo, do posljednjeg daha, protiv opake bolesti.

Rođen je 1951 u Kašteliru. Završio je Visoku turističku školu na Rijeci i stekao zvanje ekonomista za

In memoriam

ugostiteljstvo i turizam. Radio je u turizmu pretežito kao turistički vodič, ali se intenzivno bavio i vinogradarstvom i maslinarstvom te je na tim područjima postigao značajan uspjeh, osvajajući brojne medalje za kvalitetu svojih proizvoda. U tom radu svesrdno mu je pomagala supruga Kata.

Od Marčela se oprostio Vjekoslav Morankić iz Rijeke u ime Hrvatskog saveza za esperanto. Marčelov rad na esperantu počeo je 1970. godine, kada je u Društvu esperantista u Rijeci završio tečaj. Između 1974. i 78. vodio je u Rijeci mnoge tečajeve esperanta. Nakon preseljenja u svoje rodno mjesto Kaštelir, održavao je veze s esperantistima u svijetu i zemlji. Na njegovom imanju okupljali su se esperantisti iz Rijeke, Istre, Trsta i iz drugih zemalja. Povremeno je posjet esperantista kod obitelji Trampuh sličio na manji međunarodni kongres. Ne bi se trebala zaboraviti niti akcija sadnja maslina na njegovom imanju s imenima gradova i zemalja iz kojih su bili posjetitelji. Značajno je da je među maslinama i maslina grada Kawasakija iz Japana. Današnje bratimljenje gradova Rijeke i Kawasakija upravo je počelo s kontaktima esperantista početkom 70. godina, a Marčelo je bio aktivan u toj suradnji. Bio je čovjek i mnogih drugih ideja, umijeća i talenata. (T. M.)

Papa Benedikt XVI.

Doživjeli zajedništvo i autoritet Crkve

Iz Labinskog dekanata pošlo nas je oko 150 hodočasnika u tri autobusa. Raspoloženje je bilo svečano, hodočasničko. Kad se razdaniilo, posvetili smo se molitvi, a vlč. Andrej Šachovič pročitao je i prokomentirao papin govor mladima prethodnog dana. Stigavši u Zagreb radosno smo se uključili u pretprogram. Osobno sam bio posebno dirnut: ljudi na povratku iako su bili dobro ispečeni od sunca, žedni, a vjerujem i gladni, nitko se u koloni nije gurao, nitko prigovarao, nije bilo povišenih i nervoznih tonova. Okolinu sam doživljavao kao da svatko u sebi nosi punu posudu dragocjenog sadržaja koju pažljivo nosi da se ne prolije.

Obitelj Mikuljan (Vlado i Irene, sin Dalibor i snaha Dajana): Sretan sam što sam vidio Papu izbliza. Jako mi se svidjela homilija i govor biskupa

Župana. Zadovoljna sam zajedništvom koje smo doživjeli na misi, ali i u našem autobusu. Mene je zadivila atmosfera: velika masa ljudi, a opet mir.

Obitelj Kos (Srećko i Dolores, kći Ivana i sin Damjan): Lijep događaj. Često idemo na ovakve susrete koji su nam pomoć za međusobno jedinstvo i zajedništvo s djecom. Kao cijela obitelj proveli smo čitav dan zajedno. Lijepo je bilo što su roditelji u programu prije mise mogli obnoviti ženidbena obećanja i blagosloviti vlastitu djecu. Svidjelo mi se što je papa ponovno naglasio važnosti obitelji i temeljne obiteljske vrednote u svjetlu kršćanstva. Svidjelo mi se što su dijelovi mise bili na latinskom jeziku.

Bračni par Belušić (Anđelo i Đeni): Takla me je sama tema obitelji, zatim velik odaziv obitelji na ovaj susret, mir i tišina. Dirnulo me mnoštvo mladih. Znakovito mi je bilo što nas je vrijeme poslužilo. Organizacija susreta je bila jako dobra: primijetio sam – čim je

nekom bilo slabo, odmah su službe intervenirale.

Valter: Dirnule su me lijepe poruke izrečene jednostavnim načinom da mogu doprijeti i do nas običnih smrtnika i velika tolerancija među sudionicima.

Natali: Ovo sam doživjela kao priliku da čovjek sama sebe stavi u pitanje, da se sjeti familije i prijatelja.

Orijana: Doživjela sam jednostavnost i bliskost: kao da je papa misio u Šumberu. Svidjelo mi se što je sve bilo usmjereno na Isusa, a ne na Papu. Svečano, a jednostavno.

Lučana: Doživjela sam snažno zajedništvo i, također, autoritet Crkve.

Josip: Veliko! Veličanstveno! Sveti Otac nas je ispunio blagoslovom i poručio da djecu učimo molitvi.

Ante: Vidjeti stotine tisuća ljudi bez

Hrvatskoj donio svjetlo

psovke, ljutnje, vriska – znači vidjeti što može učiniti Duh Sveti jer se mi nekad ne možemo ni čuti, na račun vlastite komocije. Papin je govor jasan: Isplati se žrtvovati za djecu, za odgoj nasuprot navikama koje vrlo brzo usvajamo: da ugađamo sami sebi.

Ambra: Bilo je lijepo, jako toplo. Najviše mi se sviđalo kad je Papa uzeo jednu bebu i napravio joj križ na čelu. Sretna sam što sam vidjela Papu izbliza.

Ivančica: Bolje od zamišljenog! Posebno mi se sviđelo što nam je misa bila na latinskom jeziku.

Robi: Dirnuo me je govor o zajedništvu u obitelji te da valja djecu učiti moliti. Latinski.

Anita: Papa je u homiliji dotakao sve najvažnije sfere kršćanskog života i obitelji te dao naputke u vezi zajedništva i osobito za ponašanje kršćana u društvu.

“**Dragi mladi prijatelji, ne dopustite da vas zavedu privlačna obećanja lakog uspjeha, načini života koji daju prednost izgledu, na štetu nutrine. Ne popuštajte kušnjama da se potpuno pouzdate u posjedovanje, u materijalne stvari, odričući se slijediti istinu koja ide dalje, poput visoke zvijezde na nebu, kamo vas Krist želi povesti. Dopustite da vas povede u Božje visine!**

Loreta: Doživjela sam dostojanstvo. Zapamtila sam da Papa govori kako promjenu provesti u obitelji kao najosnovnijoj i najmanjoj zajednici društva, dok drugi naprotiv žele mijenjati npr. Državu i druge velike skupine – tako, odjednom!

Leana: Oduševilo me zajedništvo u molitvi i svijest da sve to vodi prvi čovjek Crkve papa i da sam ja di-onik tako velikog događanja. Zapamtila sam poruku da se ne bojim živjeti kršćanskim životom, da ne težim za materijalnim ... i da zdrava obitelj znači zdravo društvo i zdrava Crkva. Uvjet da Isus pošalje Duha Svetoga je da učenici budu zajedno.

Marija: Vрати me u djetinjstvo jer je molio na latinskom. Hamilija mi se sviđjela jer je ukratko protumačio evanđelje i u toj kratkoći uspio jasno reći što je htio.

Monika: Super! Veliki doživljaj! Mnoštvo ljudi a tišina. Doživljaj treba-mo prenijeti na obitelj doma.

Irena: Veličanstven broj sudionika i odlična organizacija. Fantastično je da smo tri sata bili zajedno, a prošlo je kao tren.

Đani: Papa uopće nije dalek i hladan, nepristupačan, kako je stvaran dojam o njemu. Naprotiv! (B. BOŠNJAKOVIĆ)

Mladi pjesmom dočekali Svetog Oca

S osmijehom na licu i srcem punim radosti grupa mladih iz Pule krenula je prema Zagrebu. Iako pospani, smijeha nije nedostajalo. Pri dolasku u Zagreb, na Trgu kralja Tomislava, bili su ponuđeni razni sadržaji, crtalo se i pisalo pismo Papi, pjevalo se i plesalo uz razne duhovne pjesme. Iako ih je prije dolaska na glavni trg uhvatio snažan pljusak, raspoloženje se nije pokvarilo. Mladi su došli s jednim ciljem i ništa im to nije moglo pokvariti. Zajedništvo mladih, radost i pozitivna energija popraćena plesnim koricima i pjesmom prevladavala je i na

Jelačićevom trgu. Pjevanjem su dočekali Svetog Oca, pozdravljali ga Alelujom. Atmosfera koja je prevladavala, neopisiva je. Svi su djelovali sretni i ispunjeni. Dojmovi mladih veoma su slični i pozitivni, te se iz njih može zaključiti da je dolazak Pape Benedikta XVI. bio velik i plodonosan događaj, kako za mladež tako i za ostale vjernike koji su sudjelovali na susretu.

Daniel Bedrina: Pa osobno mi je bilo jako lijepo, mislim da bi bilo svakome uz toliko mladih ljudi!

Pogotovo ako su ti mladi ljudi dobrog raspoloženja i ako u sebi imaju poruke mira i ljubavi. Najviše me oduševila pjesma i veselje na Trgu bana Jelačića, gdje je bilo jako živo! I također moram napomenuti da sam upoznao mnogo novih dragih ljudi s kojima sam ostao u kontaktu. Sve u svemu, prekrasno iskustvo!

Manda Brčina: Svaki susret katoličke mladeži predivan je događaj, no ova puta bilo je posebnije nego inače. Papa nam je uputio mnogo poticajnih poruka i osnažio nas. Jednostavno je bilo posebno i neopisivo, to se mora doživjeti! Novih sklopljenih pri-

jateljstava, pjesme i veselja ni na ovom susretu nije nedostajalo.

Matija Atagić: Pozitivna energija, pjesma, ples, sve to ostavilo je kod mene jako lijep dojam, a i samo druženje s ljudima oko sebe i upoznavanje novih prijatelja predstavlja poseban osjećaj. Čuvši priče kako je ostalima bilo u subotu, bilo mi je žao da nisam prisustvovao i tom susretu s Papom, ali i na Hipodromu je bilo prekrasno uz onoliko ljudi. Uglavnom, nadam se da će u

skoroj budućnosti biti više ovakvih susreta gdje se upoznaje nove prijatelje uz pjesmu, ples i molitvu.

Irena Petrović: Susret sa Svetim Ocem za mene je značio mnogo jer ni kiša ni sunce ni umor nisu mogli sakriti radost i veselje koje je taj događaj budio u meni, biti pojedinac u onolikoj masi, a opet se osjećati kao jedno s njima. To je stvarno nešto što ću pamtiiti za cijeli život!" Irena Petrović (*J. KRAPAC*)

Vjernici župe Sv. Margarite zaorali novu brazdu

U tri godine tri želje i uz pomoć Božju ostvaren je plan i završeni su radovi. Obnovljena je župna kuća i okoliš, crkva i okoliš, te crkvice Sv. Antona. Veliki doprinos dali su prijatelji i pojedini župljani. Darovalo se mnogo dana rada i materijala. Neka sve dobri i pravedni Bog stotruko nagradi. A hoće, jer On je pravedan, kaže župnik don Vinko Puljić.

Obnovljena župna kuća u Štinjanu

Po dolasku novoga župnika don Vinka Puljića u kolovozu 2008. godine župljani Štinjana zaorali su novu brazdu i dali se na temeljitu obnovu. Zahvaljujući Porečkoj i pulskoj biskupiji, i biskupu mons. Ivanu Milovanu, počela je obnova župne kuće koju je mons. Milovan blagoslovio u veljači 2010. Izgrađena je kanalizacija, uređena stara šterna, dvorište kuće i namještaj u kući, trudom i sredstvima župljana, te uz pomoć mnogih prijatelja. Na dan otvorenih vrata i blagoslova, u Evanđelju se čitalo „Bacite mreže na desnu stranu“, stoga

dvorište kuće krase slika „Isus baca mreže“, koju je naslikao Drago Ribić. Put obnove bio je dug i prilično težak. Za vrijeme temeljite obnove župne kuće, župnik je bio podstanar, radio je, molio i snalazio se kako je znao.

U korizmi 2009. započeta je obnova okoliša crkve. Izvezen je otpad iz dvorišta crkve kako bi masline koje donose rod i krase crkvu Sv. Margarite ponovno oživjele. Navezena je zemlja u dvorište crkve, zaštićeni su grobovi koji se nalaze svuda okolo, dostojno su pohranjene pronađene kosti i prikazana je sv.

misa za njihove duše. U sjeni crkve Sv. Margarite tako počivaju u miru Božjemu. U dvorištu crkve sagrađen je i vanjski oltar od kamena, blagoslovljen i posvećen Hrvatskim mučenicima na dan podjele sakramenta sv. krizme 2009. godine. Vanjski oltar krase križ, napravljen od starih greda sa župne kuće i korpusa od stoljetnog trsa loze istarskog muškata, koji je rastao ispred kuće. Križ je umjetnički domislio i izradio svestrani župnik don Vinko Puljić. Obnovljen je ulazni portun pred crkvom, opran okolni zid pod visokim tlakom, a na sredini prostora

oko crkve postavljena je stara kamena krstionica za posvećenu vodu ispod maslina. Priključena je voda u crkvu i napravljen mokri čvor u sakristiji. Sve crkveno posuđe i svijećnjaci su obnovljeni, a knjige uređene. Napravljen je i jarbol na kome vijore papina i hrvatska zastava za proslava crkvenih i državnih blagdana.

U korizmi 2010. krenulo se na kompletnu obnovu crkvice Sv. Antona koja se nalazi na kraju Ulice sv. Margarete. Građena je 1614. god. kao zahvala radnika koji su gradili okolne utvrde i popločavali šaližom ulicu. Blagoslovio ju je biskup Ivan Milovan, nakon čega se sav puk okupio na proslavi u čast završetka radova. Entuzijazam i „izgaranje“ za nove obnove u župi i dalje drže don Vinka Puljića. Elektrificirana su zvona na tornju crkve i uređena konstrukcija koja ih nosi. Stara užad kojom je preko 30 godina zvonio devedesetdvo godišnji Zdravko Cukon, poklonjena mu je za uspomenu.

Obavljene su sve geodetske izmjere župnog crkvenog dobra (njive, voćnjaci i pašnjaci) i arhivirane. Veliki doprinos ovom poslu dao je Stipo Baraban.

U korizmi i tijekom proljeća 2011. započeti su radovi na uređenju fasade crkve Sv. Margarete uz stručni savjet od strane biskupije. Za kvalitetno izvođenje radova bili su zaduženi Ivan Šarić i Ivan Gudelj. Vrijedne domaće su svakodnevno donosile ručak majstorima. Stari drveni prozori koji su već kisnuli zamijenjeni su novim i kvalitetnijim. Gospodin Aldo Majetić temeljito je obnovio oluke i sudjelovao u ostalim radovima. Fasada je rađena u šest slojeva. Boja je izvrsno uklopljena i čini skladnu cjelinu s okolnim maslinama i vanjskim kamenim oltarom. Sva vrata i prozori na sakristiji su očišćena i ofarbana, opran je krov crkve i zamijenjeni su oštećeni crjepovi.

Što kaže neumorni don Vinko: „U tri godine tri želje i uz pomoć Božju ostvaren je plan i završeni

Don Vinko Puljić

“ Tijekom ovih godina organizirane su promocije knjiga i filmova. Od prof. dr. Zdravka Tomca „Obraćanje“ i „Hvalospjev ljubavi“, od Marka Perkovića Thompsona „U očima hrvatskih intelektualaca“, od vlč. Zlatka Sudca „Razgovori“, od Ivana Puljića „Prijateljstvo nitima Božjim povezano“, od Domagoja Pejića „Subito santo“ i od preč. Vjekoslava Milovana „Bio je svet svećenik“, najnovija knjiga o vlč. Miroslavu Bulešiću.

su radovi. Obnovljena je župna kuća i okoliš, crkva i okoliš, te crkvice Sv. Antona. Veliki doprinos dali su prijatelji i pojedini župljani. Darovalo se mnogo dana rada i materijala. Neka sve dobri i pravedni Bog stostruko nagradi. A hoće, jer On je pravedan.“

Uz sve navedeno duhovno je rasla i župna zajednica, živa Crkva. „Morali smo staviti dvije nedjeljne sv. mise

zbog većeg broja vjernika, posebno mladih, a te večernju svetu misu za one koji ne mogu doći nedjeljom zbog sportskih, izletničkih ili drugih obveza, koje su nametnuli oni koji za Boga i svetu nedjelju nemaju osjećaja niti sluha“, rekao je don Vinko.

Pučka sv. misa je u 9.30 na koju dođu starije osobe, i na njoj pjeva pučki zbor koji vodi Tea Mužić. Čitači su iz naroda i uvijek se dobro pripreme.

Na misu za mlade u 11.30 dolazi lijepi broj djece i mladih te mlade obitelji. Svoju nesebičnu pomoć pruža Đurđica Grbac, sami mladi čitaju, a pjeva skupina „Margaritas“. Kao solist nastupa Ivona Dominković, gitara daje intonaciju i ritam, a cijela crkva zajedno pjeva. Oba zbora, Pučki zbor i „Margaritas“ redovito sudjeluju na biskupijskim i dekanatskim susretima.

Zbog malog prostora u crkvi djeca dolaze u prostor oko oltara i oko svećenika mole i pjevaju, a svi koji dođu mogu biti ministranti.

Svake nedjelje sv. misa se prati preko postavljenog projektora, preko kojega se prati Evanđelje, sve pjesme, molitve kao i slijed mise uz prigodne ilustracije. Za to su zaslužni otac i sin: Branislav i Petar Jakšić.

Svake se nedjelje novim vijestima pune i ažuriraju tri oglasne ploče - novim, raznim plakatima, prigodnim i lijepim slikama, stihovima, mudrim izrekama. Ploče se nalaze u crkvi, ispred crkve i kod kipa Blažene Djevice Marije na Placi. Za taj dio posla zadužena je Suzana Mikelić.

U mjesecu svibnju i listopadu moli se krunica, a kroz Korizmu obavlja križni put. Svakoju krizmu i prvoj svetoj pričesti prethodi temeljita priprava. Roditelji i suradnici su tada posebno aktivni.

S mladima se redovito pohodi grob Sluge Božjega Miroslava Bulešića u Svetvinčentu.

Obnovljena crkvice sv. Antona

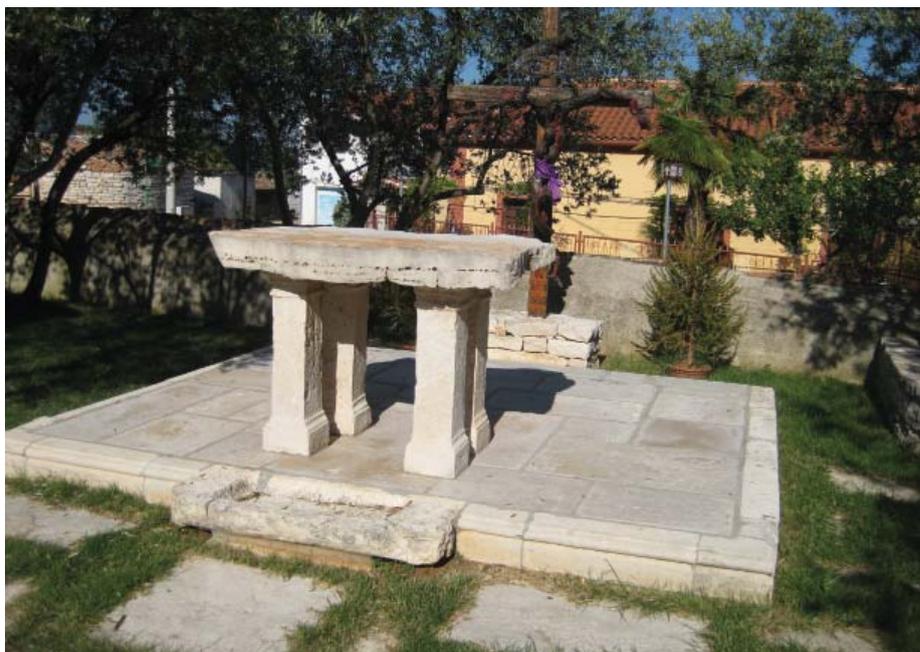
U župi djeluje Župno pastoralno vijeće od 12 članova, koje je prilično aktivno. Vrlo je aktivan i župni Caritas na čijem je čelu Irvana Majetić. Redovito posjećuju stare, bolesne i nemoćne osobe.

Tijekom ovih godina organizirane su promocije knjiga i filmova. Od prof. dr. Zdravka Tomca „Obraćanje“ i „Hvalospjev ljubavi“, od Marka Perkovića Thompsona „U očima hrvatskih intelektualaca“, od vlč. Zlatka Sudca „Razgovori“, od Ivana Puljića „Prijateljstvo nitima Božjim povezano“, od Domagoja Pejića „Subito santo“ i od preč. Vjekoslava Milovana „Bio je svet svećenik“, najnovija knjiga o vlč. Miroslavu Bulešiću.

Župniku u svim prigodama pomažu župni suradnici. Kako kaže don Vinko: „Uz nadahnuće Duha Svetoga župa raste, dozrijeva, širi se. Budućnost ove župe je obećavajuća. Imamo lijep broj vjenčanja, a krštenja duplo više nego sprovoda.“

Za velikih blagdana i u raznim prigodama, župnik don Vinko slavi sv. mise na Brijunima u crkvi Sv. Germana, pulskog prvomučenika. S vremena na vrijeme tu dolaze grupe i prijatelji, članovi Caritasa Mostarske biskupije, Veterani Domovinskog rata, Udruga „Hrvatska žena“ iz Slavonije, zbor iz Slovenije i mnogi drugi. Božja ljepota toga otočja nadaleko je poznata, a na tim susretima poprima jednu novu duhovnu dimenziju.

Članove Župnog pastoralnog vijeća, kao i sve suradnike don Vinka kroz život vodi geslo svetog Benedikta „Moli i radi“. Možemo reći oni doista rade na buđenju svijesti o vjerskom i nacionalnom identitetu! Neka svima koji doprinose tom duhovnom i materijalnom rastu župe Božji blagoslov bude nagrada. (Ž.M.)

Kameni oltar u crkvenom dvorištu

Drugi kao izvor bogatstva

Jedino se kroz upoznavanje i susret s drukčijim može srušiti zid nepovjerenja i otkriti bogatstvo koje pripadnici različitih narodnosti nose sa sobom. Danas je to posebno važno, budući da je val migracije stanovništva u punom jeku.

Piše Ana CVITAN

Razlike u kulturi ne moraju (i ne smiju) biti izvor sukoba. Da je tome tako, svjedoče mnoge inicijative koje su u svibnju bile organizirane u Rimu i širom svijeta. Svjetski dan kulturne raznolikosti obilježava se 21. svibnja, ove godine po deveti put. Glavna skupština UNESCO-a usvojila je Opću deklaraciju o kulturnoj raznolikosti 2002. godine, čiji je cilj pomoći državama da u vlastitim sredinama, poštujući i promičući kulturnu raznolikost, stvore uvjete za dijalog kultura i civilizacija, posebno danas u doba globalizacije. Možda je svibanj izabran zbog šarolikosti, intenzivnosti i raznolikosti boja i oblika prirode koje nas svake godine razveseljavaju u tom mjesecu, kao što to čine i raznolike boje kože, nošnji, tradicionalnih predmeta i zastava svjetskih nacija i kultura.

Upravo je tako 8. svibnja bio obojen i razigran trg ispred bazilike Sv. Ivana Lateranskog, u Rimu. Naime, u suradnji između rimske biskupije i redovnika-misionara skalabrinijanaca, po dvadeseti je put organizirano „Slavlje naroda“ (Festa dei popoli). Na proslavi se svake godine okupe zajednice i pojedinci različitih narodnosti, koji tijekom cjelodnevnog programa predstavljaju svoju kulturu (običaje, nošnje, plesove, tradicionalna jela), te tako promoviraju vrijednost upoznavanja drugih i drugačijih.

Nakon svete mise, koju su pjesmom i plesom animirale prisutne zajednice imigranata, a koju je predvodio mons. Mario Crociata, generalni tajnik Talijanske biskupske konferencije, svoj su kulturni identitet predstavili narodi Lat-

inske Amerike, zatim Rusi, Ukrajinci, Nigerijci, Egipćani, Filipinci i Kinezi. Rimska biskupija želi na taj način prepoznati etničko, lingvističko i kulturno bogatstvo koje doseljenici donose sa sobom te naglasiti da je zajedništvo u vjeri i u slavlju života moguće unatoč razlikama u kulturi.

Slična je inicijativa organizirana i na Papinskom sveučilištu Salezijana. Svake godine tijekom svibnja studenti predstavljaju državu i kulturu kojoj pripadaju. Ove godine inicijativa je počela 9. svibnja i nastavila se do blagdana Marije Pomoćnice, 24. svibnja. Studenti koji su predstavili svoju naciju ove godine bili su iz Rumunjske, Portugala, Poljske, Eritreje, Etiopije, Grčke, Mađarske, Meksika, Kolumbije, Indije, Hrvatske, Nigerije i Brazila. Pjevanjem nacionalnih himni i tradicionalnih pjesama, oblačenjem nošnji, plesom, recitiranjem poezije, učenjem pozdrava na različitim jezicima kroz igru, organiziranjem izložbi, kuhanjem nacionalnih jela, studenti i profesori još su jednom na poseban način iskusili povezanost u raznolikosti koja se na sveučilištu živi svaki dan.

Jedino se kroz upoznavanje i susret s drukčijim može srušiti zid nepovjerenja i otkriti bogatstvo koje pripadnici različitih narodnosti nose sa sobom. Danas je to posebno važno, budući da je val migracije stanovništva u punom jeku. Ovakve i slične inicijative pridonose širenju vlastitih horizonata i pogleda na svijet, otvaraju srce i pamet za iskorak u novo, potiču kreativnost, odstranjuju strah i predrasude naspram nepoznatog.

Papa Benedikt XVI. često zna ponoviti kako je kulturna raznolikost izvor bogatstva. Unatoč povijesnim propustima i teškoćama inkulturacije i navještaja Evanđelja kulturama koje se razlikuju od zapadne, u Crkvi je, u većoj ili manjoj mjeri, uvijek bila prisutna svijest o poštivanju nacionalne, regionalne kulture. Jedino se u konkretnosti života može dogoditi potpuni navještaj. Radosna vijest i Uskrsli, snagom i svježinom Duha, ujedinjuju raznolikosti, prihvaćaju raznolikost kultura kao bogatstvo.

Globalizacijski procesi, s druge strane, svaku raznovrsnost žele unificirati, izjednačiti, lišiti osobnosti. Stvarnost u kojoj smo svi isti tako postaje bezlična i beživotna, te kao takva siromašna za bilo kakvu svježinu, originalnost i kreativnost. Iako ususret prvom susretu idemo s dozom bojazni, iz iskrenog susreta uvijek izlazimo bogatiji i noviji.

Drugi i drukčiji oduvijek su bili dar. Kako bi mozaik zvan „čovječanstvo“ bio cjelovit, važno je da se svaka pojedina kultura, svaki njegov dio, podržava svoju boju, svoj oblik, svoj intenzitet. No uvjet da se poštuje kultura drugoga jest da se ponajprije poznaje i poštuje vlastita. Stoga, na našu hrvatsku, istarsku, gradsku ili seosku kulturu trebamo itekako biti ponosni, njegujući je u svim njenim pojavnostima. Samo ćemo tako biti i ostati svoji te ravnopravno stajati uz bok drugima.

Mjesec radosti i strahova

Ocjenjujem da je u povijesnom izboru biti u Europskoj uniji ili izvan (tj. na Balkanu kojim upravljaju nama posve nesklone, pa i protuhrvatske, sile i politike), racionalniji izbor - biti u Europskoj uniji.

Piše dr. Mario SOŠIĆ

Ispalo je da će ovaj lipanj, s obzirom na neke značajne događaje, biti jedan od važnijih razdoblja naše crkvene, društvene i političke stvarnosti. Kad je riječ o Crkvi i vjeri, tu se prvenstveno misli na posjet pape Benedikta XVI. Hrvatskoj i na očekivane pozitivne promjene koje bi se kroz njegove poruke i autoritet trebale dogoditi u svijesti i srcima hrvatskih katolika. Ali i nužne promjene u hrvatskom društvu općenito, koje se otužno saplelo u mrežu satkanu od ponašanja neodgovornih i korumpiranih elita, od pohlepe gramzljivog kapitala i vanjskog interesa i od neočekivano živahno rastakajućeg djelovanja bezbožne i totalitarne komunističke ideologije.

Utom nam smislu papine riječi i poruke nude dugoročan pozitivan izlaz iz naše, ali i svekolike globalne krize u svijetu. Osobito onaj svijet, koji se zanio vjerovanjem da se bljeskom novca, većim standardom i posvemašnjim slobodnjaštvom može uspješno nadomjestiti Boga, vjeru, kršćanstvo. Ta je ideologija uspjela obogatiti tek male skupine ljudi. Ono veliko mnoštvo siromašnih, posve je bespomoćno u mijenjanju tako uspostavljenog "svjetskog poretka".

Odbacujući nasilje, rat ili revoluciju kao sredstvo nužnih promjena (iako će i toga sigurno biti), za nas je kršćane sasvim jasno da mora doći do duhovne preobrazbe u svijetu, Europi, Americi, do povratka vječnim kršćanskim vrijednostima koje su stoljećima našoj civilizaciji osiguravale podjednako uspješan materijalni i duhovno-vrijednosni napredak. To je prokušani uspješan recept.

Dr. Mario Sošić

Druga značajna i aktualna činjenica je očekivani završetak pristupnih pregovora s Europskom unijom, a potom, za nekoliko godina, i ulazak Hrvatske u članstvo te asocijacije. U širokom hrvatskom patriotskom biračkom tijelu, kojega je najveći dio upravo sazdan od vjerničkog katoličkog naroda i kod kojeg je briga za hrvatski nacionalni interes iznad brige za "uspjeh europskog integracijskog projekta", postoji dvojba oko procjene koristi i svrhovitosti ulaska i privezivanja uz EU. Povezano s time, i oko odgovora na referendumsko pitanje - biti za ili protiv ulaska Hrvatske u EU.

Ta su unutarnja iskušenja u Hrvata sasvim opravdana, jer se Europska unija u protekla dva desetljeća, nažalost, mnogim svojim akcijama i postupcima prema Hrvatskoj nije pokazala, ni kao prijateljska, ni kao principijelna i pravedna, ni kao poštena i humana asocijacija. Naprosto, ona je umjesto afirmacije osjećaja radosti i dobrih očekivanja, afirmirala u hrvatskom narodu osjećaje straha, nepovjerenja, loših slutnji i otpora prema takvoj uniji.

Kako postupati na taj završni akt o pristupu? Ocjenjujem da je u izboru biti u EU ili izvan (tj. na Balkanu kojim upravljaju nama posve nesklone, pa i protuhrvatske, sile i politike), racionalniji izbor - biti u EU. Zato što će Hrvatska u politički i gospodarski veoma kriznoj EU moći stvarati, prema svom interesu, alijanse s onim zemljama koje će uvažavati naše interese, i biti u političkom savezu s onim moćnim zemljama koje će htjeti promijeniti neke nepravedne odnose i interese u samoj uniji. Nadalje, Hrvatska će moći biti supromotor vrijednosne, kršćanske obnove Europe, čiji je trenutni najsnažniji promicatelj i oblikovatelj papa Benedikt XVI.

Bez te obnove Europska unija posve će se urušiti. Stoga, EU ne može, i ne smije, ostati tek najveće svjetsko kapitalističko poduzeće, čijim dobitkom raspolaže nevidljiv i uzak krug financijsko-lobističke kaste. Gledajući kroz tu prizmu, sklon sam dati osobni glas za EU, svjestan da od EU-a nećemo više dobiti nego što ćemo izgubiti, ali i s nadom da će Hrvatska doprinijeti poboljšanju ovakve bezdušne i nekršćanski deformirane Europske unije.

Uz to se ipak vezuje još jedan problem. A taj je, kako u EU poslati one predstavnike koji su sposobni osigurati te hrvatske vrijednosti, dostojanstvo i interes. Ako nas tamo budu predstavljali oni koji su na domaćem terenu bili tek blijede kopije liberalnih kapitalista i sluga anacionalnih bezbožnika, neka nam Bog pomogne.

Divna putovanja

Najljepše životno doba i bezbrižna učenička putovanja puna veselja, novih spoznaja i upoznavanja, zabilježena očima samih aktera. Donosimo kratke priče i doživljaje učenika Pazinskog kolegija na terenskoj nastavi i izletima po Hrvatskoj i Italiji.

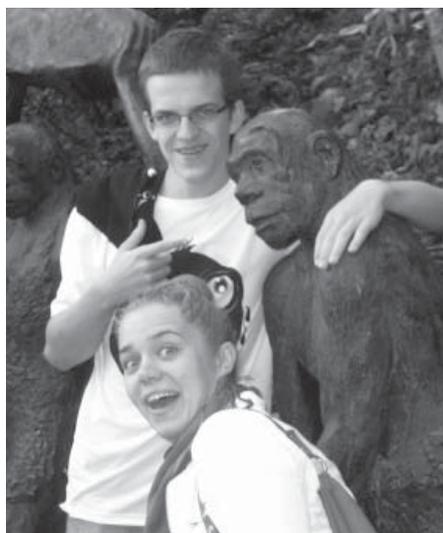
Posjet Humu i Aleji glagoljaša

Kada smo tog jutra krenuli put Huma i okolice, štošta se vzmalo po našim uspavanim glavicama. Čim smo stigli do prvog spomenika, Stupa čakavskog sabora, osjetila sam da ćemo do cilja još mnogo, mnogo hodati. Vrata Huma su se i dalje činila nedostižnima dok smo iz autobusa promatrali čuveni „Stol Ćirila i Metoda“ koji su slikovito prikazani kao dva stasita čempresa. Dok smo se približavali spomeniku Prvom slavenskom sveučilištu, raspoloženje se već znatno popravilo, posebice nam se svidjela pomisao da su tada učili u prirodi. Nakon turbulentne vožnje, zapisivanja, brbljanja i smijeha, atmosfera je dostigla vrhunac kod Spomenika hrvatskih protestanata i heretika, te smo, znajući da se bližimo kraju tog poučnog izleta, užurbano zapisivali imena svih hrvatskih protestanata. Nanovo smo prepričavali zgrade „gospina s freske“, koji je izgledao vrlo otmeno u tajicama, te su uz komentare

uvijek nastupale i salve smijeha. Kada smo na koncu stigli do cilja, gradića Huma, zadovoljno smo se namjestili za jednu zajedničku fotografiju. **(Sofija Malokaj, učenica II. r.)**

Iz maglovitog Pazina u Krapinu i Trakošćan

U rano maglovito jutro, karakteristično za Pazin, 21. rujna 2010., kao pravi nadobudni klasičari krenuli smo put Krapine. Tijekom putovanja profesori su nas upoznavali sa znamenitostima krajeva kroz koje smo prolazili. Neki su jedva čekali protegnuti noge i udahnuti malo svježeg zraka, dok su drugi, ubrzanim korakom, krenuli k našem prvom odredištu, nalazištu krapinskog pračovjeka. Kraj samog nalazišta nalazi se potpuno novi, moderni muzej, ujedno i jedan od najposjećenijih na ovim prostorima. Priča započinje Velikim praskom te prati razvoj evolucije do današnjih dana. Puni novih iskustava i spoznaja, krenuli smo na naše sljedeće

odredište, rodnu kuću Ljudevita Gaja. Krenuvši u daljnu pustolovinu, nekih pola sata udaljenosti vožnjom, u gori zelenoj zažutio se pravi ljepotan hrvatskog zagorja, dvorac Trakošćan. Na kraju smo dobili dopuštenje da razgledamo i tajne prolaze, kojima dvorac obiluje, te tako zadovoljili svoje maštarije i sanjarenja o starim legendama koje su nam netom prije toga bile ispričane. Povratak je bio ispunjen pjesmom, smijehom te raznim šalama iz školskih klupa. **(Iva Bašić, Ana Banović, učenice IV. r.)**

Svi putovi vode u Rim

Prvi razred klasičara krenuo je na svoj prvi izlet u srednjoj školi. Krenuli smo toliko rano da nitko nije bio ni svjestan gdje idemo. Na putu do Rima zaustavili smo se u predivnom franjevačkom gradiću Asizu. Slijedio je Rim. Prvo naše odredište u Rimu bila je mala država Vatikan. Prošetali smo se kroz tu malu državu i ušli u Baziliku sv. Petra, koja nas je ostavila bez daha. U Vatikanu smo se pomolili na grobu blaženog Ivana Pavla II., popeli se na kupolu Sv. Petra i, naravno, obišli veličanstvene vaticanske muzeje. Na samom kraju, obišli smo rimski Colosseum, katakombe, poznate fontane i druge prekrasne spomenike. Naš najljepši doživljaj u Rimu bio je nedjeljni Angelus i obraćanje pape Benedikta XVI. nama klasičarima iz Pazina: Srdačno pozdravljam i blagoslivljam hrvatske hodočasnike, a posebno nastavnike i učenike Pazinskog kolegija. Uvijek slijedite Krista i ne bojte se slijediti ga i vjerovati u Evandjelje. Posve-

pazinskih klasičara

Prvaši u Rimu

tite svoj život Spasitelju dijeleći s njim svoje radosti i teškoće. Hvaljen Isus i Marija!

Iako je naš izlet bio kratak, četverodnevni, zauvijek će nam ostati u sjećanju naše druženje i zabavljanje. **(Josipa Bogović, učenica I. r.)**

Šetnja vilom Ružić na Pećinama u Rijeci

Dok su maturanti muku mučili s esejom, mi trećaši nonšalantno smo išetali iz škole i otišli na terensku nastavu u Rijeku. Put do Rijeke prikratili smo prigodnim referatima. Prvo odredište bio nam je Trsat. Nakon posjeta trsatskom samostanu obišli smo Gradinu, a nakon toga smo, kao pripremu za nastavak obrazovanja, obišli zgradu filozofskog fakulteta na novoizgrađenom trsatskom kampusu. Vrhunac ekskurzije bila je Vila Ružić na riječkim Pećinama u kojoj se nalazi ostavština obitelji Ružić i Mažuranić. Kroz impresivan interijer i eksterijer proveo nas je simpatičan domaćin, profesor Teodor de Can-

ziani Jakšić, koji je obilazak upotpunio zanimljivim pričama iz privatnog, obiteljskog i javnog života obitelji Ružić i Mažuranić. Nakon vrlo zanimljive i poučne šetnje bajkovitom vilom, vratili smo se u sadašnjost i svakidašnjim, ne tako bajkovitim, školskim obvezama. **(Ena Grabar, učenica II. r.)**

Kroz prošlost Verone

Došao je i taj dugo iščekivani proljetni dan, 4. travnja 2011. godine, kada smo se mi, učenici XVII. gener-

Drugaši u Veroni

acije, uputili u Veronu. U 6 sati ujutro, puni avanturističkog duha, ukrcali smo se u autobus i krenuli put Italije. Nakon četverosatne vožnje ugledali smo ogromno jezero – Lago di Garda. Zaustavili smo se u gradiću Sirmione i oduševljeno razgledali njegove pitoreskne građevine. Posebno nas se dojmio stari dio grada opasan prekrasnim zidinama.

Nakon slobodnog vremena, provedenog na različite načine, krenuli smo prema Veroni. Ondje smo posjetili antički teatar, sjeli u hladovinu na rubu gledališta i slušali zanimljive priče našeg vodiča koji nas je proveo kroz daleku prošlost. Čuli smo što se sve događalo u teatru kroz protekla stoljeća i kako su nekad ljudi svoje slobodno vrijeme provodili u teatru. Odvažniji su se uputili i do muzeja na vrhu teatra. Nakon razgledavanja teatra, kušali smo pravi talijanski sladoled i po mreži veronskih ulica krenuli prema Julijinoj kući. Slikali smo se pored Julijina kipa i svojim potpisom ostavili malen trag na zidu njezine kuće.

Na kraju smo posjetili amfiteatar i snimili posljednju zajedničku fotografiju. Oko 19 sati uputili smo se prema Lijepoj našoj, a sa sobom smo, naravno, ponijeli poneki suvenir i divne uspomene na Bellu Italiju. **(Jasna Orbanić, učenica II. r.)**

Mladi svećenik Miro prozreo

U pismu vlastima vlč. Miro posebno se žalio na nasilja koji neki (komunisti) provode u školi: „Poučavam vjeronauk u kanfanarskoj Gimnaziji, i tu do Božića sva djeca, izuzevši jednoga, redovito i slobodno pohađaju taj predmet. Nakon Božića preokret. Oko deseterica – neće da više pohađaju vjeronauk; ...ali ono što je [još] gore jest da su ta djeca počela govoriti: ‘Pop je fašista i oni koji ostaju na vjeronauku su fašisti, a mi smo mali komunisti i proti Bogu...’“

Piše dr. Vjekoslav MILOVAN

Listajući “Istarsku Danicu 2003.” privukao mi je pažnju zanimljiv razgovor koji je Evelina Rudan Kapec povela s poznatim i uglednim našim Istraninom u Zagrebu dr. Matom Križmanom. Autorica je među ostalim upitala prof. Križmana: Tko je najviše djelovao u njegovoj ljudskoj, životnoj formaciji, koga bi posebno istaknuo? On je odgovorio, što me se posebno dojmilo: ”U najranijem djetinjstvu, dakako, roditelji, uža obitelj, djetinja seoska “klapa”. Odmah poslije rata došao je u Kanfanar mladi svećenik Bulešić; zbog nečega me uočio, počeo me uzimati na motor i voziti okolo kao ministranta; bilo mi je jako dojmljivo sjediti na onom moćnom stroju koji je grmio i promicao cestom tako brzo da su se usputna stabla i zidovi istežali u neprekinutu crtu. Naravno da sam odmah postao djetinje privržen tomu pomalo sramežljivom i beskrajno poštenom čovjeku, za moj tadanji ukus lijepom kao na svetoj slici. Kad su ga pak pijani i nahuckani partijci uskoro onako okrutno zaklali u Lanišću, mislio sam da ću umrijeti od šoka. Dojam koji je na mene ostavio taj lik, i u odgovornome smislu, ostao mi je neizbrisiv.”

Mučenička žrtva vlč. Bulešića zbilja se 1947. godine, kad je Mate Križman imao 13 godina. Blisko iskustvo s vlč. Mirom ostalo je za njega – neizbrisivo za cijeli život.

Svjedočanstva o. Alfonsa i mons. Graha

Dolaze mi na pamet i svjedočanstva o vlč. Miru koja su nam ostavila dvojica nekadašnjih sjemeništaraca u Pazinskom sjemeništu, kamo je vlč. Miro bio

Mons. Grah, kao mlad sjemeništarac, bio je zapisao u osobni dnevnik, neposredno nakon mučeničke Mirove smrti, svoju duboku potresenost i svoje divljenje prema njegovoj osobi. O. Alfonz nam govori o vlastitom iskustvu uz ovog izvanrednog svećenika:

Kanfanar na staroj razglednici

došao kao poddravnatelj i profesor u jesen 1946., Oni su tamo bili u sedmom razredu gimnazije: franjevac Alfons Orlić i nedavno preminuli mons. Ivan Grah. Obojica nam o liku vlč. Mira govore upravo zanosnim riječima, a nešto od njihovih izjava prenio sam i u novijoj knjizi o vlč. Miru “Bio je svet svećenik”.

“Vlč. Miroslava Bulešića doživljavao sam kao idealnog svećenika, pravog i ostvarenog svećenika, punog žara i mladenačkog zanosa. Bio mi je kao pravi ideal svećeništva. Znam da su ga i drugi đaci... jednako doživljavali. Osobno sam ga doživljavao i kao čovjeka otvorena Bogu, bio je naime čovjek molitve...”

opasnosti Crvenoga Zmaja

Tako su o vlč. Miru osjećali mladi koji su ga izbliza upoznali. Već kao osoba - on kao da je iz sebe isijavao neku posebnu duhovnu energiju i svježinu te druge osvajao.

Mons. Ivan Bartolić, koji je 1945. godine naslijedio vlč. Mira kao župnik u Sv. Ivanu od Šterne, izvješćuje nas kako su tamošnji župljani štovali vlč. Mira: "On je... upravljao [tom] župom... kroz dvije godine prije nego sam ja došao, ali ljudi su o njemu govorili samo lijepo: kako je bio dobar sa svima, sa starcima, s djecom, brinuo se koliko je mogao za mlade... Brinuo se jednako za sve, bez razlike između bogatijih i siromašnijih...".

Otvoren prema svim potrebama vjernika

Kako je vlč. Miro kao svećenik, kao pastoralac, djelovao na mlade i za mlade? O tom možemo progovoriti vrlo sumarno i kratko. Već kao župnik u Baderni, poslije i u Kanfanaru, i kao pastoralni djelatnik dok je boravio u sjemeništu u Pazinu, vlč. Miro je bio svom dušom otvoren pred svim pastoralnim potrebama vjernika povjerenih njegovoj skrbi. Kad danas pažljivije pratimo zapise uz njegove nagovore i propovijedi, opažamo da se on bez prekida vraća na pastoral obitelji, pozivajući očeve i majke da životom budu uzor kršćanskog ponašanje za svoje mlade. Prema njegovom uvjerenju, neophodno je kršćansko ozdravljenje života u obitelji, ona treba biti zdravo ognjište i rasadnik vjerskoga života za sve članove. Danas kažemo da je obitelj Crkva u malom!

S druge strane, opažamo kako je vlč. Miro izgradio osobne izravne kontakte s mladima, koje pažljivo održava i njeguje, prateći opravdana

očekivanja mladih i njihove težnje. On mlade neumorno poziva da „susretnu Isusa“, da ga otkriju i da mu se približe kao svojem najbližem prijatelju. Već u ciklostilom umnoženom listiću – proglasu pred Božić 1944. godine, u Baderni za vrijeme rata, izravno poziva mlade Betlehemske jaslama: "I ti, o predraga mladeži, muška i ženska, pristupi k Isusu; budi mi uvjeren da bez Krista nema ti bolje budućnosti. Isus je Put, Istina i Život." A tih ratnih godina, kao župnik u Baderni, vlč. Miro vrlo se odlučno razišao s komunističkim agitatorima. Nastoji okupljati mlade uz crkvu i župnih aktivnosti, zbog toga mu tamošnji komunisti–staljinisti zamjeraju i prijete jer se "miješa u politiku", optužuju ga da odvraća kršćanske djevojke da pođu u šumu među partizane i sije nepovjerenje... On je pak svjestan da obavlja samo svoju župničku dužnost kojoj je posvetio sav život.

Mladi posebno ugroženi u komunističkom društvu

Us skoro, neposredno po završetku rata, već u lipnju 1945. godine, vlč. Miro u kronici župe s boli u duši bilježi kako prema mladim kršćanima djeluju nove, komunističke vlasti; on vidi kako je "sada opet crkva prazna, jer mjesto u crkvu mladež hrlji u plesove, na manifestacije". Nove komunističke vlasti svima su naime proglasile "slobodu" i "neovisnost", nude mladima „punu slobodu“ od tradicionalnog morala pa "mladež ... u bestidnim plesovima i odnošajima kalja dušu... A svećenik mora šutjeti...". Mora biti krajnje oprezan u svom govoru. Kao "dobri pastir", vlč. Miro dakako osjeća da se mora posebno skrbiti za mlade vjernike: oni su u mnogočemu još neiskusni, ne vide opasnosti i zamke koje im postavljaju neprijatelji Crkve dok im

laskaju o "slobodi" i uvlače ih u svoju mrežu, u tzv. omladinske organizacije, u SKOJ... Župnik Miro posebno prati mlade i brine se za njih, jer u njima on gleda budućnost Crkve.

Kao župnik u Kanfanaru (od listopada 1945.), vlč. Miro ima već jasno izgrađenu spoznaju da su mladi u novim prilikama komunističkog društva posebno ugroženi i da im on kao župnik mora posvetiti osobitu skrb. Još živi svjedoci govore da je vlč. Miro s posebnom brigom održavao osobne kontakte s mladima. Kako je neposredno nakon rata (1945.) u Kanfanaru bilo sjedište Kotara, tu su djelovali i brojni službenici (komunisti); uz Kotar tu je bila stanica milicije, sjedište Partije, Ozne, Osnovna škola i Gimnazija... Vlč. Miro trudio se oživjeti i osvježiti vjerničku zajednicu, no protivnici su već od „nastupa slobode“ djelovali i ovdje na rušenju kršćanskih tradicija, posebno među mladima; i nije mu bilo lako.

Čim je kao župnik prispio u Kanfanar, odmah se posvetio susretima i poučavanju mladih, bilo u gimnaziji, bilo u osnovnoj školi i na posebnim sastancima; no odmah se suočio s propagatorima ateizma i „posvemašnje slobode“ (tj. nemoralna). Već o Božiću 1945. i od početka nove 1946.g. protucrkvena djelatnost komunistička postat će sve nasrtljivija (u svojim zapisima vlč. Miro označava ih doduše eufemizmom „neki članovi narodne vlasti“), no poznato je da su u stvarnosti to zagriženi lokalni komunisti. Iz njihovih redova šire se protiv novog župnika stalne optužbe, klevete i pritisci.

(Nastavlja se)

Biskup Juraj

Bilo bi odveć površno držati da se Dobrila zauzima samo za vremeniti život svoga puka. On je nadasve bio njegov duhovi pastir. U svojim poslanicama isticao je “dar vjere kao jedino svjetlo koje može dati odgovor na najdublja ljudska pitanja”, protivio se prijedlozima za ukidanje vjeronauka u školama, jer je “škola kći svete Matere Crkve, koja ju je rodila i na svojim ljubežljivim prsima dojila mlijekom Isukrstove nauke.”

Piše Stanko Josip ŠKUNCA

Najzaslužniji za podizanje dostojanstva i očuvanje hrvatskog identiteta istarskog puka bez sumnje je biskup Juraj Dobrila (Ježenje, 1812. – Trst, 1882.), apostol Istre, kako ga je nazvao biskup J. J. Strossmayer. Osnovno školovanje dobio je u Tinjanu i u franjevačkoj “normalki” u Pazinu, gdje su mu fratri osigurali besplatan stan i hranu. Nakon četiri razreda normalke, kao najdarovitiji đak poslan je u franjevačku gimnaziju u Karlovac, gdje je došao pješice s tri forinta u džepu. Do Trsata ga je dopratio otac, koji ga je preporučio Gospi Trsatskoj. U Karlovcu je završio šest razreda gimnazije i tu je imao prilike pratiti hrvatski narodni preporod.

Nakon završene gimnazije vratio se kući, a onda s četiri forinte u džepu pođe pješice u Goricu da se upiše na filozofiju i teologiju. Tu su ga jedva, i to na preporuku Ivana Radetića, kapelana bolnice u Trstu, primili na pokus, jer karlovačku gimnaziju nisu smatrali dovoljno kvalitetnom. Pokus je pokazao da je Dobrila vrlo talentiran i uspješan student. Završivši 1839. teologiju, zaređen je za svećenika tršćansko-koparske biskupije, a zatim poslan na postdiplomski studij teologije u Beč, gdje je doktorirao i vratio se u Trst. Tu je obavljao razne svećeničke službe i druge funkcije s područja kulture: bio je rektor i profesor na bogosloviji, kanonik i župnik katedrale Sv. Justa. U jeku burne godine 1848. pristupio je “Slavjanskom društvu”

u Trstu koje se zauzimalo za obranu nacionalnog identiteta Hrvata i Slovenaca u Austriji. Godine 1854. izdao je molitvenik “Otče budi volja tvoja”, koji je u svojih dvadesetak izdanja odigrao neprocjenjivu ulogu u očuvanju kršćanske vjere i hrvatskog jezika u Istri, kojim “narod blaži srce milinom materinjeg jezika” (Spinčić).

Godine 1857. imenovan je kao prvi Hrvat porečkim i pulskim biskupom, a od 1861. bio je član Istarskog sabora po službi. Iste godine postao je član Carevinskog vijeća u Beču. Nije uspio u svom zauzimanju da se u Istarskom saboru smije upotrebljavati i hrvatski jezik, jer su to sprječavali talijanski bogataši i buržuj, koji su smatrali da će se Hrvati Istre asimilirati kad prihvate talijanski jezik i kulturu. Dobrila je drukčije mislio: “Mi nismo u Istri po nečijoj milosti, mi već stanujemo ovdje dvanaest stoljeća i pol ... Apeliram na čuvstvo pravednosti talijanskog elementa... mi hoćemo jednakopravnost”, grmio je Dobrila. U bečkom parlamentu opisao je permanentnu bijedu i siromaštvo istarskog seljaka, koga uz prirodne nepogode, uz malariju, nestašicu hrane, odjeće, soli i zdrave vode, pritišću još i nepodnošljivi državni nameti.

Da bi pridonio kulturnom uzdizanju i podizanju nacionalne svijesti i kulture istarskog čovjeka, u Trstu je 1870. pokrenuo tiskanje dvotjednika *Nasha sloga*, koji je od

Biskup Juraj Dobrila

1899. do 1915. izlazio u Puli. Svjestan da se jedino školovani ljudi mogu suprotstaviti politici odnarođivanja istarskog seljaka, nadarenije dječake slao je na školovanje u Rijeku, Kastav i Senj i financijski ih pomagao.

Bilo bi odveć površno držati da se Dobrila zauzima samo za vremeniti život svoga puka. On je nadasve bio njegov duhovi pastir. U svojim poslanicama isticao je “dar vjere kao jedino svjetlo koje može dati odgovor na najdublja ljudska pitanja”, protivio se prijedlozima za ukidanje vjeronauka u školama, jer je “škola kći svete Matere Crkve, koja ju je rodila i na svojim ljubežljivim prsima dojila mlijekom Isukrstove nauke.” Vjera je kao začim, drži, jer daje ukus, to jest smisao cjelokupnom ljudskom životu. Kao tršćansko-koparski biskup zapaža i zabrinut je zbog naglog porasta

Dobrila

racionalizma i sekularizacije urbanog stanovništva, što uzrokuje opadanje vjerskog života i duhovnih zvanja, te tome nastoji dati lijeka.

Kad je u Trstu umro biskup Bartolomej Legat 1875. godine, na prijedlog cara Franje Josipa II., Dobrila je iz Poreča premješten za tršćansko-koparskog biskupa i na toj je službi ostao do kraja života (1881.). I tu je nastavio biti pravi pastir i otac svoga puka, ali u svojim starijim godinama više nije imao onoliko poleta kao ranije. On je u svom narodu ostavio duboki trag svog djela na vjerskom, kulturnom i nacionalnom području.

Matko Laginja rođen je u Mihotićima kod Kastva 1849. a umro je u Trstu 1915. Gimnaziju je završio u Rijeci, a teologiju u Gorici i Trstu. Za svećenika je zaređen 1874. Zatim je studirao i diplomirao prirodne znanosti u Pragu i započeo predavati na gornjogradsčkoj gimnaziji u Zagrebu. Ubraja se u "trollist" hrvatskih preporoditelja u Istri (Laginja-Spinčić-Mandić). Godine 1883. pozvan je u Trst za urednika "Naše sloge", koju je uređivao do 1900., kad je uredništvo preneseno u Pulu. Zauzimao se za političko zajedništvo Hrvata i Slovenaca. Bio je predsjednik Družbe sv. Ćirila i Metoda, zastupnik Istarskog sabora (premda mu talijanska većina nije htjela potvrditi mandat), te član Carevinskog vijeća od 1907. do 1911.

Inteligentan, svestrano naobražen, izvrstan govornik (u Saboru je uvijek govorio hrvatski, u čemu ga nije mogla spriječiti ni plaćena gradska rulja na galeriji). Njegova duhovitost najbolje je izražena u kolumni "Jurina i Franina" te u spomenutoj lažnoj poslanici biskupa Flappa.

(Nastavlja se)

Predstavljena knjiga „Karojba od Sopajca do Šublente“

KAROJBA Na izvoru Valigaštar, nedaleko od Karojbe, druge nedjelje svibnja, Udruga „Valigaštar“ predstavila je svoje nove projekte: knjigu „Karojba od Sopajca do Šublente“ i „Put istarskog razvoda“. Knjiga „Karojba od Sopajca do Šublente“ zajedničko je djelo dvojice Karojaca, pokojnog dr. Ante Bartolića i jednog od najstarijih živućih Karojaca, doajena istarskog novinarstva Justa Ivetca. Urednik knjige je Mario Labinjan.

Načelnik Općine Karojba Denis Lakošeljac izrazio je zadovoljstvo izlaskom knjige, korisnim štivom kojim autori prenose saznanja i sjećanja o Karojštini. O sadržaju knjige govorio je jedan od recenzenata prof. dr. sc. Slaven Bertoša sa Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli. Ova monografija, rekao je, objedinjuje postojeće najznačajnije tekstove dvojice autora, skladno ih nadopunjujući novim temama. Ona ujedno upotpunjuje niz monografija istarskih gradića i sela te time predstavlja značajan doprinos istarskoj, ali i hrvatskoj historiografiji.

Drugi recenzent mr. sc. Ivan Milotić s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu naglasio je da knjiga nije specifična samo po svom sadržaju,

već je osobita i po svojoj emocionalnoj vrijednosti. Cilj ove knjige je i izraz pijeteta prema pok. Bartoliću..

Suautor monografije Just Ivetac napomenuo je da je u knjizi obrađeno područje između markantnog Sopajca i prekrasnog vidikovca Glogovca na jugu te vinorodne Šublente na sjevernim granicama općine Karojba.

Projekt „Put istarskog razvoda“ predstavio je dr. sc. Pavlo Ružić s porečkog Instituta za poljoprivredu i turizam, istaknuvši da turizam ima svoje početke u ruralnim područjima, pa im se danas vraća. U tom smislu područje Polja, koje se velikim dijelom prostire područjem općine Karojba, kojim vodi „Put istarskog razvoda“, nudi raznovrsne mogućnosti za razvitak turizma, prvenstveno kroz rekreativne, kulturne i zabavne sadržaje.

Predstavljanje knjige i turističke valorizacije „Put istarskog razvoja“ moderirao je Benjamin Bartolić, predsjednik Udruge „Valigaštar“. Ugođaj pokraj vrtuka Valigaštra svojom su glazbom i pjesmom upotpunili i obogatili etno-skupina Veja iz Pazina i klapa Teran iz Trviža. (T. M.)

Sideropenična anemija

Sideropenična anemija je najčešća anemija u dječjoj dobi, uzrokovana manjkom željeza u organizmu. Najveći dio željeza nalazi se u hemoglobinu E, dio je u mišićima, a dio čini tkivnu rezervu. Posve mali dio je u plazmi vezan za prijenosnu bjelančevinu koja prenosi željezo do svih stanica tijela.

Piše dr. Ljubica HANG-RAGUŽ, pedijatrica

Sideropenična anemija (SA) je smanjena sposobnost krvi da prenosi kisik svim stanicama tkiva i organa zbog sniženih vrijednosti hemoglobina i broja eritrocita (E = crvene krvne stanice) u volumnoj jedinici krvi ispod normalnih vrijednosti za dob i spol. SA je najčešća anemija u dječjoj dobi, uzrokovana manjkom željeza u organizmu. Najveći dio željeza nalazi se u hemoglobinu E, dio je u mišićima, a dio čini tkivnu rezervu. Posve mali dio je u plazmi vezan za prijenosnu bjelančevinu koja prenosi željezo do svih stanica tijela. Organizam čuva željezo, a fiziološki gubitak je neznatan. Željezo je neophodno za izgradnju hemoglobina i sazrijevanje eritrocita te je važno u obrani od infekcija, za razvoj mozga, rast i razvoj. Neophodno je metabolizmu brojnih stanica u organizmu, a njegov nedostatak rezultira smanjenom dostavom kisika tkivima.

Razina željeza u organizmu ovisi najviše o unosu hranom. Tako je u dječjoj dobi i najčešći uzrok sideropenične anemije neadekvatna prehrana, pretežno mliječna hrana uz dodatak kexsa (brašna) i mali udio hrane životinjskog i biljnog porijekla. Iskoristivost željeza iz hrane je mala, a najbolja je iz hrane životinjskog porijekla (meso, jaja), dok minerali i vitamini biljnog porijekla pomažu apsorpciju (iskoristivost) unesenog željeza iz hrane. Majčino mlijeko sadrži malu količinu željeza, ali je ono u takvom obliku da se u velikom postotku iskoristi.

U dojenačkoj dobi značajna je zaliha željeza koju dijete primi

od majke najviše u zadnjem mjesecu trudnoće, koja je uz dojenje dovoljna da ne treba dodavati željezo tijekom prvih nekoliko mjeseci života. U dječjoj dobi povećane su potrebe za željezom i zbog stvaranja dodatne količine krvi proporcionalno rastu, tj. tjelesnoj težini djeteta.

Rjeđi uzrok sideropenične anemije u dječjoj dobi je krvarenje. Na njega treba misliti kod djevojčica nakon prve menstruacije zbog nepravilnih ciklusa koji mogu biti učestali ili obilnijeg ili dužeg krvarenja. Nadalje, u tijeku infekcija pojačano se utroši željezo, a značajan nedostatak željeza dovodi do bolesti. Klinička slika nije alarmantna niti je specifična. Obično se razvija postupno, a simptomi su bljedilo kože i vidljivih sluznica, odbijanje hrane, razdražljivost, umor te sklonost infekcijama. U težim oblicima zbog nedostatka kisika nalazimo i na ubrzani rad srca, šum na srcu, malaksalost i sanjivost.

Vrlo je važno prevenirati pojavu sideropenične anemije zbog mogućih ozbiljnih posljedica hipoksije, a to se postiže uvažavanjem prin-

cipa pravilne prehrane. Preporuča se prirodna prehrana - dojenje uz postupno uvođenje bezmliječne hrane (voće, povrće, meso, jaje) u prvoj godini života te nadalje forsiranje mješovite prehrane.

Novorođenčadi rizičnoj za razvoj anemije daju se zaštitne doze željeza već od početka drugog mjeseca života (prijevremena rođenoj djeci, donošenoj ali niske porođajne mase, blizancima i bolesnoj novorođenčadi).

Kada se bolest razvila, potrebno je odmah korigirati prehranu za dob. Manjak željeza se nadoknađuje i preparatima željeza koji se daju na usta. Željezo se uvodi postupno do pune terapijske doze, a daje se do normalizacije nalaza crvene krvne slike i još za popunjavanje rezervi. Uspješnost terapije određuje se praćenjem retikulocita (eritrocita u fazi sazrijevanja), čiji se broj značajno povećava sedmog i četrnaestog dana terapije.

U izuzetnim se slučajevima daje transfuzija koncentrata eritrocita kod naglo nastalog i jakog pada hematoloških vrijednosti.

Čakule pod ladonjon

Jože: *Sad moren reći, veramente, vidija san Zagreb kako da san vidija Rim. Doša nan je papa Benedikt Šešnajsti, sve nas blagoslovija, naše mlade, naše fameje..., podrža nas je u svemu dobren i vridnen tr ulija novi kuraj.*

Zvane: *Toliko mladih, toliko dice, milinja bila je gledat tu dićicu u naručju matere, kike-barile na očeven ramenu, vodeć hi za rukice... Srce mi je reslo ud kuntentsta da u našen čoviku još ima ufanja, još ima zlanca za strti čelo, promisliti dimboko i zasukati rukave i svojima talenti dati mista.*

Jože: *Inšuma, steplilo nas je sunce te prve nedije pomajća, a bili su najavili daž. Ben je daž štabelo lužija prije nego je Papa partija za Romu. Bi reći da je to bija blagoslov uzgora. A kad se roplan diga, prosvitlilo je sunce i ukazala se duga na nebu, kako da nan želi poručiti da je svitlo ustalo u našin srcima.*

Zvane: *A ke divota bila je gledati vnu lipu mladost u molitvi, pismi, svidoenju vire. Tr kad su beside utihle, vni mir – znutra i zvan – i švikutanje tići srid bilega Zagreba grada.*

Jože: *Biškup naš vrlí i premili Dobrila bija je uzdavna reka 'Ruke Istri, srce Bogul', a mi danas moremo stešo reći 'Ruke Hrvackoj, srce Bogul'.*

Zvane: *Jedino tako ćemo zakoraknut iz te zaleboli, dešperije, štranputic na kih kako da išćemo sami sebe.*

Jože: *Mi se pra kako da ne moremo funkcijonati prez da nan niki drugi ne komandira i dirigira.*

Zvane: *Sve se pitan će li dična Evropa, u ku toliko prisižemo, a jur smo mi uzdavna bili ta Evropa, će li nan ona biti mati eli maćehal?!*

Jože: *Zaspravje se je za zapitati. Mi se pera da smo sve manje gospodari u svojoj hiži. Dokle se prodaju banke, poduzeća, palaci i cila sela... Ko ćemo se pejati po svojih čestah plaćamo na pezu ud zlata. I kamo to gre? U jučke kase, u druge žepe.*

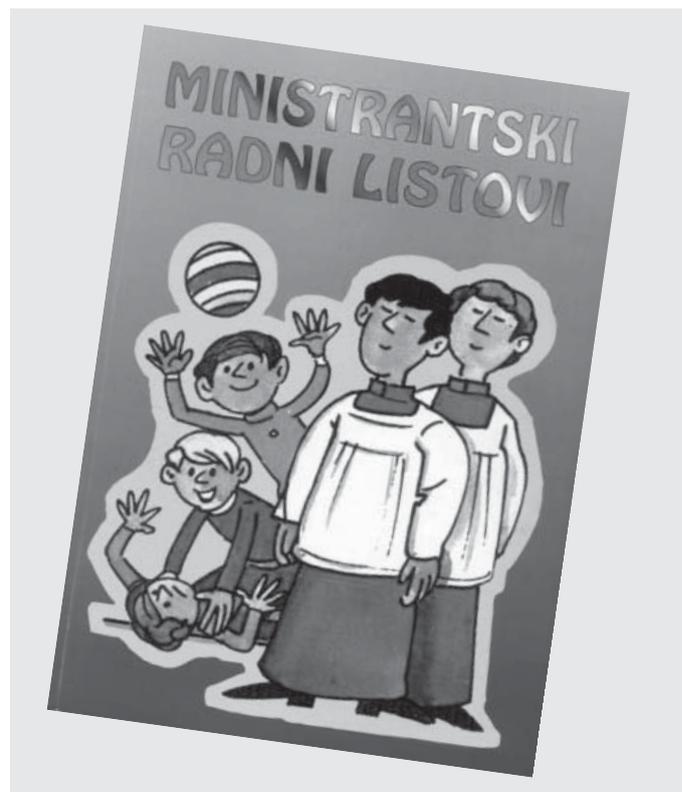
Zvane: *Čujen i ne moren verovati da će zuz cili 'ipšilon' vrci tabele na dvah jaziki, ma kompletamente za cilu Istriju.*

Jože: *Ma, ne veren. Ča hrvatski i ingleski?... a to more i biti!?! Ki tote dohaža judi iz cilega svita, a ingleski je doša biti kako svitski jazik...*

Zvane: *Ma!?! Bo!?! Vržmo si pamet u glavu i provajmo biti vnakovi kakovi bi tribali biti.*

Jože: *Neka nan Boh pomore!*

Milan Zgrablić: Ministrantski radni listovi

U izdanju poduzeća „Josip Turčinović“ iz Pazina, 2006. izašlo je II. dopunjeno izdanje knjige Milana Zgrablića „Ministrantski radni listovi“.

Ovi Ministrantski radni listovi žele Ti predstaviti radost i ljepotu Božje ljubavi i zauzetosti za naše dobro, naše spasenje, na način kako to Crkva slavi u sakramentima i drugim bogoslužnim činima unutar župne zajednice. Spomenični u liturgijskim slavljinama predstavljeni u ovim Listićima nipošto se ne bi željeli zaustaviti na spomenu događanja u mislima, nego aktualizirati njihovu spasonosnu vrijednost sakramentalnim posadašnjem, piše u Uvodu autor.

Zabvaljujemo našem biskupijskom Vijeću za mlade, duhovna zvanja i ministrante koje je u ovoj „Godini duhovnih zvanja“ Riječke metropolije iznova priredilo ovaj materijal što ga pružamo u ruke svim našim ministrantima. Neka Gospodin dade te i u ovo naše vrijeme iz zauzetih ministrantskih skupina niknu nova svećenička i redovnička zvanja, piše u Predgovoru biskup porečki i pulski mons. Ivan Milovan.

Knjiga se može nabaviti u knjižarama „Josipa Turčinovića“ u Pazinu i Puli. (L)

Izdavačka kuća JOSIP TURČINOVIĆ d.o.o., Pazin, narudžbe tel. 052/ 624 342

Prodavaonice: * PAZIN, A. Kalca 2, tel. 052/ 621 082

* PULA, Danteov trg 1, tel. 052/ 216 498

Čestitke mons. Ivanu Bartoliću za devedeseti rođendan

LINDAR U nedjelju, 29. svibnja, mnoštvo vjernika ispunilo je župnu crkvu Sv. Mohora i Fortunata u Lindaru kako bi u zajedničkom euharistijskom slavlju zahvalili Bogu za 90. rođendan i 66 godina služenja Kristu njihova svećenika mons. Ivana Bartolića. Na kraju sv. mise darivali su svog župnika cvijećem, pršutom, srebrnim lančićem s križem i knjigom.

Od 15. prosinca 1982., kad je došao zamijeniti tadašnjeg župnika, prošlo je punih 29 godina. U ime svih župljana mons. Bartoliću obratila se Pavica Stihović:

„Rođendan je poseban dan, pogotovo za našeg župnika koji je zakoračio u deseto desetljeće. Cijenjeni monsinjore, mi župljani župe Sv. Mohora i Fortunata veselimo se tom događaju i s ponosom Vam čestitamo visoki jubilej, 90. rođendan i 66 godina neumornog i požrtvovanog svećeničkog službovanja. Znamo da Vam uvijek nije bilo lako, ali Vi niste posustali. Hvala Vam za trud i sve dobro što ste učinili i činite u našoj župi od duhovnog djelovanja do ostvarenja materijalno obnoviteljskih radova na sakralnim objektima. Čestitajući Vam rođendan, zahvaljujemo Gospodinu za Vaših 90 godina života i zajedno ga molimo da Vas blagoslovi, čuva i vodi prema stotoj. Sretno!“

Mons. Ivan Bartolić rođen je u Karojbi 1921., zaređen u Pordenoneu 1945., službovao je u župama Sv. Ivan od Šterne, Muntrilj, Karojba, Labin, Tinjan, Pazin i Lindar u dva navrata. Bio je profesor pjevanja i generalni prefekt i ravnatelj u Pazinskom sjemeništu.

Čestitkama se pridružuje i uredništvo Ladonje. (Ž. M.)

Sljedeći broj Ladonje izlazi 17. srpnja